

19 41

MISIJSKI KALENDAR

SV. PETRA KLAVERA

Sadržaj

(Brojevi označuju stranicu.)

a) Članci:

b) Slike:

MISIJSKI KALENDAR
SV. PETRA KLAVERA

ZA GODINU GOSPODNJU

1941.

GODINA ŠESNAESTA

Cijena 5 Din

PRIJEPIS ZABRANJEN

ZAGREB
NAKLADA DRUŽBE SV. PETRA KLAVERA,
DRAŠKOVIĆEVA ULICA 12.

Svim vjernim dobrotvorima, pretplatnicima i svim misijskim prijateljima

SRETNA I BLAGOSLOVLJENA NOVA GODINA GOSPODNJA

1941!

Eto nas na pragu Nove godine, svete jubilarne godine u kojoj se navršuje 1300 godišnjica od pokrštenja naših predâ.

Bila to godina duboko katolička za cijeli naš narod i tada će zacijelo biti puna nebeskih milosti.

Afrički misionari, njihovi crni štićenici i potpisana Družba usrdnom zahvalnošću za iskazanu im pomoć i ljubav, te velikim pouzdanjem za budućnost, mole na sve nakane svojih plemenitih dobrotvora.

U Isusu i Mariji zahvalna:
DRUŽBA SV. PETRA KLAVERA

Upozorujemo cijenjene čitatelje, da je u ovom kalendaru Post i nemrs označen po najnovijem crkvenom kodeksu. Preporučamo zato svima, neka se u tom pogledu drže propisa u svojoj vlastitoj biskupiji.

Uredništvo

Djelomična pomrčina mjeseca bit će 13. ožujka, u srednjoj Evropi nevidljiva.

27. ožujka bit će prstenasta pomrčina sunca, koja će se vidjeti u južnom dijelu Tihoga Oceana.

Druga djelomična pomrčina mjeseca bit će 6. rujna. U srednjoj Evropi pri izlazu mjeseca prošao je već najveći dio ove pomrčine. K tomu će se pomrčiti tako neznatan dio mjeseca, da će se fenomen jedva primjetiti.

Druga je pomrčina sunca potpuna i uslijedit će 21. rujna. Vidjet će se od Kaspijskog mora preko Središnje Azije, u Kini sve do Tihog Oceana.

POGLAVARSTVO KATOLIČKE CRKVE

Vrhovni poglavar Crkve, Kristov Namjesnik:

SVETI OTAC PAPA PIJO XII.

Rođen 2. ožujka 1876. g. u Rimu i upravo na svoj 63. rođendan, t. j. 2. ožujka 1939. izabran je za Sv. Oca Papu, a svečano je okrunjen 12. ožujka 1939.

Tajnik Njegove Svetosti jest: **KARDINAL LUIGI MAGLIONE**

Svetoga Oca zastupa u našoj državi:

Preuzvišeni **Dr. ETTORE FELICI**
Nadbiskup Korinta

Episkopat u našoj državi:

Hrvatski metropolita i predsjednik biskupskih konferencija:

Preuzvišeni Dr. ALOJZIJE STEPINAC, nadbiskup zagrebački

Vrhbosanski nadbiskup:	Dr. Ivan Ev. Šarić
Barski nadbiskup:	Dr. Nikola Dobrečić
Beogradski nadbiskup:	Dr. Josip Ujčić
Splitski biskup:	Dr. Klement Bonefačić
Mostarski biskup:	Otac Alojzije Mišić
Banjalučki biskup:	Otac Josip Garić
Đakovački biskup:	Dr. Antun Akšamović
Križevački biskup:	Smrću biskupa Njaradija nepopunjeno.
Šibenski biskup:	Dr. Fra Jerolim Mileta
Krčki biskup:	Dr. Josip Srebrnić
Dubrovački biskup:	Dr. Josip Marija Carević
Subotički biskup:	Dr. Lajčo Budanović
Hvarski biskup:	Mgr. Miho Pušić
Senjski biskup:	Dr. Viktor Burić
Velikobečkerečki biskup:	Dr. Josip Ujčić
Ljubljanski biskup:	Dr. Grgur Rožman
Mariborski biskup:	Dr. Ivan Josip Tomažič
Kotorski biskup:	Mgr. Pavao Butorac
Skopljanski biskup:	Dr. Smiljan Čekada
Naslovni nadbiskup filipopoljski:	Otac Rafael Rodić
Pom. biskup zagreb. i gen. vikar:	Dr. Franjo Salis-Sev's
Pomoćni biskup zagrebački:	Dr. Josip Lach

HILJADU TRISTO GODINA!

Koliko li je to razdoblje u povijesti naroda: za razvoj, napredak, civilizaciju njegovu! Evo, toliko razdoblje zapisano je do danas u knjizi života hrvatskoga naroda. Ima u toj knjizi mnogo redaka zapisanih zlatnim slovima, da, mnogo i krvavima...

Godina 641. tako se sjajno odrazuje sa jedne stranice hrvatske povijesti, da joj dopire sve do današnjih dana i svijetlit će nam doklegod ima Hrvata.

One, za Hrvate tako znamenite godine prvi puta dolaze Hrvati u dodir sa Svetom Petrovom Stolicom. Dodir je to koji će se pretvoriti u jaku vezu nerazrješivu, stoljećima jačanu — danas tako jaku, da nas nikoja sila više ne bi mogla otrgnuti od Petrove Hridine, na kojoj stoluje rimski Papa.

Od 641. godine, pa do 1941. nije i neće popustiti ova neslomiva veza.

Da to dokažemo i zasvjedočimo, naš Episkopat je zamolio Svetog Oca da vrijeme od god. 1940. do 1941. proglasi jubilarnom godinom u proslavu onoga prevažnog časa, kad je Hrvate zapala milost Božja da prvi među slavenskim narodima budu obasjani sjajem svete vjere Kristove pa time stupe u red kulturnih naroda zapadne Evrope.

Papa Pijo XII., ljubljeni naš Otac, u mudrosti i velikodušnoj ljubavi svojoj prema hrvatskom narodu, dobrostivo se odazvao molbi, koju su mu naši biskupi podastrli u ime našega cijeloga katoličkog naroda, te se je udostojao odrediti svojim Apostolskim pismom od 12. svibnja o. g. jubilarnom godinom za hrvatski narod razdoblje od Petrova god. 1940. do Petrova god. 1941. uz podjeljenje jubilarnog oproštenja kroz ovo cijelo vrijeme.

Ovolika milost i dobrota nježno je ganula svako hrvatsko katoličko srce i samo nas još uže povezala s Ocem svega katoličanstva.

Nema katolika Hrvata koji ne bi stoga osjećao velik ponos i duboku zahvalnost u dnu srca svoga te svom dušom obećao nepokolebivu vjernost Kristovoj svetoj vjeri te Njegovu Namjesniku na zemlji.

Ta zar nisu naši dični biskupi, na čelu s našim ljubljenim nadbiskupom-metropolitom bili tumačem naše odanosti i vjernosti pred prijestolom Svetoga Oca Pape? Nije li vodstvo hrvatskoga naroda svojom adresom Njegovoj Svetosti zasvjedočilo ova čuvstva naroda svojom adresom Njegovoj Svetosti zasvjedočilo ova čuvstva prema Stijeni Petrovoj i onomu, koji s nje ravna Crkvom Božjom? Zar ne izjavljuju to jasno i glasno mnogi dični prvaci hrvatskog naroda sjajnom riječju u javnim govorima, a još više sjajnijim primjerom?

Ne klonimo dakle na putu napredovanja u kršćanskim katoličkim krepostima, koristimo se blagodatima ove naše izvanredne svete jubilarne godine, pokažimo se, dostojni velike milosti koja nam pada u dio.

S. Izidora.

SIJEČANJ 31 dan

		Posvećen presv. Im. Isusovu
1	S	Nova godina
2	Č	Makarije
3	P	† Genoveva dj.
4	S	Tito, biskup
		Kad je Herod umro
5	N	Ime Isusovo ☽
6	P	Bogojavljenje
7	U	Lucijan muč.
8	Ş	Severin op.
9	Č	Celzije i Julijan
10	P	† Agaton, papa
11	S	Higin, Teodozije
		Kad bi Isusu 12 godina
12	N	1. po B., *Sv. Obit.*
13	P	Leoncije b.
14	U	Hilarije b.
15	Ş	Pavao p, Mavro op.
16	Č	Marcel, p. muč.
17	P	† Antun, pust.
18	S	Stol. sv. Petra u R.
		Prvo čudo Isus. u Kani Gal.
19	N	2. po Bog. Marije
20	P	Fabijan i Sebast. ☾
21	U	Agneza, Meinard
22	Ş	Vincen. i Anast. m.
23	Č	Zaruke B. D. M.
24	P	† Timotej b. muč.
25	S	Obrać. sv. Pavla
		Isus ozdr. satnikova slugu
26	N	3. po Bog., Polikarp
27	P	Ivan Zlatousti ●
28	U	Petar N., Flavijan
29	Ş	Franjo Saleški b.
30	Č	Martina dj. m.
31	P	† Ivan Bosko

Da se u ime Isusovo pokloni svako koljeno onih, koji su na nebu i na zemlji i pod zemljom; i svaki jezik da prizna, da je Gospod Isus Krist u slavi Boga Oca. *Sv. Pavao.*

BILJEŠKE:

Sunce:

	izlazi	zalazi
1.	7 s. 37 m.	16 s. 16 m.
11.	7 » 37 »	16 » 27 »
21.	7 » 31 »	16 » 41 »

Vrijeme:

U siječnju vode —
Vino nam ode!

VELJAČA 28 dana

Posvećen Svetoj Obitelji

1	S	Ignacije, b. m.

Isus utiša oluju na moru

2	N	4. po B., *Svijećnica*
3	P	Blaž, b. muč.
4	U	Veronika ☽
5	Ş	Agata, dj. i muč.
6	Č	Tito b., Dorotea d.
7	P	† Romualdo opat
8	S	Ivan Matski, priz.

O radnicima u vinogradu

9	N	Sedamdesetnica
10	P	Skolastika, dj.
11	U	Ukaz. BDM. L.
12	Ş	7 ut. serv. reda 🌕
13	Č	Gregorije II. p.
14	P	† Valentin muč.
15	S	Faustin i Jovita m.

Iziđe sijač da sije sjeme

16	N	Šezdesetnica
17	P	Donat m.
18	U	Simeon b. ☾
19	Ş	Mansvet b.
20	Č	Eleuterije b.
21	P	† Eleonora, Feliks
22	S	Stol sv. Petra u A.

Isus ozdravi slijepca

23	N	Pedesetnica, Petar
24	P	Matija, ap.
25	U	Viktorin, Valpurga
26	Ş	*† *Pepelnica* 🌑
27	Č	*Gabrijel od Žal. G
28	P	*† Leandar, b.

Promijenimo odijelo u vreću i pepeo; postimo i plačimo pred Gospodom, jer je bogat milosrđem Bog naš, da oprosti grijehe naše.
Joil 2.

Spomeni se čovječe da si prah i da ćeš se u prah povratiti!

BILJEŠKE:

Sunce:

izlazi	zalazi
1. 7 s. 19 m.	16 s. 56 m.
11. 7 » 5 »	17 » 10 »
21. 6 » 53 »	17 » 24 »

Vrijeme:

U veljači prašina
Znači: dobra ljetina.

OŽUJAK 31 dan

Posvećen sv. Josipu

1	S	* † Albin b. Leo

Isusa kuša đavao u p

2	N	Čista, Lucij b. m.
3	P	* Kunigunda
4	U	* Kažimir kr.
5	Ş	*† *Kvatre* Hadrijan
6	Č	* Perpetua i Fel. ☽
7	P	*† *Kv.* Toma Akv.
8	S	*† *Kv.* Ivan od Boga

Isus se preobrazi na gori

9	N	Pačista, Franciska
10	P	* 40 mučenika
11	U	* Sofronij b.
12	Ş	* Grgur Vel., p.
13	Č	* Eufrazija, Roz 🌕
14	P	* † Matilda, car. ud.
15	S	*† Longin muč.

Isus izgoni đavla ...

16	N	Bezimena, Cirijak
17	P	* Patrik b.
18	U	* Ciril Jer. b.m.c.uč.
19	Ş	* Josip zar. BDM.
20	Č	* Niceta, b. ☾
21	P	* † Benedikt
22	S	*† Nikola

Isus nahrani 5000 ljudi

23	N	Sredop., Oton
24	P	* Gabrijel arkan.
25	U	* *Blagovijest*
26	Ş	* Emanuel m.
27	Č	* Ivan Damasc. 🌑
28	P	* † Ivan Kapistran
29	S	*† Eustazije op. m.

Isusa hoće da kamenuju

30	N	Tiha, Ivan Klim.
31	P	* Gvido, Balbina

Doista bolesti naše On ponese i nemoći naše uze na se. I mi Ga držasmo kao gubava i kao da Ga Bog udari i ponizi; a On bi ranjen za prestupe naše, izbijen bi za naša bezakonja.
Izaija 53, 1—12.

BILJEŠKE:

Sunce:

izlazi	zalazi
1. 6 s. 38 m.	17 s. 36 m.
11. 6 » 18 »	17 » 49 »
21. 5 » 59 »	18 » 3 »

Vrijeme:

Bolje da te ujede zmija,
Neg' ožujsko sunce da t' ogrija.

TRAVANJ 30 dana

Posvećen presv. Licu Isusovu

1	U	* Hugo, biskup
2	S	* Franjo Paul.
3	Č	* Benedikt Filadelf.
4	P	*† 7 Žal. BDM.
5	S	*† Vincencije Fer. ☽

Isus ulazi sveč. u Jerusalem

6	N	* Cvjetna, Siksto
7	P	* Epifanij, Hegerij
8	U	* Dionizije b.
9	S	* Marija Kleofe
10	Č	* Veliki četvrtak
11	P	* † Veliki petak 🌕
12	S	* † Vel. Subota

Isus uskrsnu iz groba

13	N	Uskrs, Hermeneg.
14	P	Justin m.
15	U	Bazil. i Anastaz.
16	S	Marija Bernarda
17	Č	Anicet p.m., Rudolf
18	P	† Apolonij m. ☾
19	S	Krescencij Leon

Isus dođe kroz zatv. vrata

20	N	Bijela, Marcelin
21	P	Anselmo b.
22	U	Soter i Kajo p. m.
23	S	Juraj m., Vojtjeh
24	Č	Fidelis m.
25	P	† Marko evanđ. m.
26	S	*Majka dobr. Savj.* 🌑

Isus dobri Pastir

27	N	**2. po Uskrsu, Ozana**
28	P	Pavao od Križa
29	U	Petar muč.
30	S	*Zaštita sv. Josipa*

Uskrsnuh i još sam s tobom, aleluja. Postavio si ruku svoju na me, aleluja; divno se zbi znanje tvoje, aleluja, aleluja. Ps. 138.
Pruži ruku svoju i upoznaj mjesto od čavala i ne budi nevjeran nego vjeran.
Ivan 20., 1.

BILJEŠKE:

Sunce:

	izlazi	zalazi
1.	5 s. 38 m.	18 s. 18 m.
11.	5 » 21 »	18 » 32 »
21.	5 » 3 »	18 » 45 »

Vrijeme:

Vedri li se travanj noću,
Škodi vinu ko i voću.

SVIBANJ 31 dan

Posvećen Kraljici Svibnja

1	Č	Filip i Jakob, ap.
2	P	† Atanasije b.
3	S	Našašće sv. Križa

Malo i nećete me više vidjeti

4	N	**3. po Us., Florijan** ☽
5	P	Pio V., papa
6	U	Ivan pred vr. Lat.
7	S	Stanislav b. m.
8	Č	Uk. Mihaela Ark.
9	P	†Grgur Naz. b. c. uč.
10	S	Antonin, Izidor

Idem k Onome koji me poslao

11	N	**4. po Us., Franjo** 🌕
12	P	Pankracije
13	U	Servac. Robert Bel.
14	S	Bonifacije muč.
15	Č	Sofija
16	P	† Ivan Nepomuk m.
17	S	Paskal B.

Štogod zatr. u Oca u Ime moje

18	N	**5. po Us., Venanc.** ☾
19	P	Petar Cel. } *Prosni dani*
20	U	Bernardin
21	S	Andrija B.
22	Č	Spasovo, Helena
23	P	† Deziderij (Željko)
24	S	Marija Pom. kršć.

Kada dođe Utješitelj

25	N	**6. po Us., Urban**
26	P	Filip Neri 🌑
27	U	Beda Č. crkv. uč.
28	S	Augustin b. Vil.
29	Č	M. Magd Pazzi
30	P	† Ferdinand, Feliks
31	S	* † Angela Merici

Blažena si sveta Djevice Marijo i predostojna svake hvale, jer iz tebe se rodi sunce pravde, Krist Bog naš. Aleluja.
Spomeni se, Djevice, Majko Božja, da nam budeš zagovornicom pred licem Božjim, da otkloni od nas srdžbu svoju. Liturgija.

BILJEŠKE:

Sunce:

	izlazi	zalazi
1.	4 s. 47 m.	18 s. 57 m.
11.	4 » 33 »	19 » 10 »
21.	4 » 22 »	19 » 20 »

Vrijeme:

Kad u svibnju mnogo sijeva
Mudri seljak neka pjeva.

LIPANJ 30 dana

Posvećen presv. Srcu Isusovu

Tko mene ljubi riječ će moju držati

1	N	Duhovi, Gracijan
2	P	*D. pon.*, Erazmo ☽
3	U	Ugandski muč.
4	S	Kvirin b. m. *† *Kv.*
5	Č	Bonifacije b. m.
6	P	Norberto *† *Kv.*
7	S	Robert op. *† *Kv.*

Dana mi je sva vlast na nebu i na zemlji

8	N	**1.** po D., Presv. Tr.
9	P	Primo i Felicijan ○
10	U	Bogumil, Margar.
11	S	Barnaba ap.
12	Č	Tijelovo
13	P	†Antun Padovanski
14	S	Bazilije V. b. c. uč.

Čovjek neki zgotovi večeru

15	N	**2.** po Duh., Vid m.
16	P	Franjo Regis ☾
17	U	Adolf, prizn.
18	S	Efrem đ. c. uč.
19	Č	Julijana, Gerv. i P.
20	P	† *Srce Isusovo*
21	S	Srce M. Alojzije G.

O izgubljenoj ovci

22	N	**3.** po Duh., Paulin
23	P	Sidonija, Albin
24	U	Rođ. Ivana Krst. ●
25	S	Prosper, Vilim
26	Č	Euh. Srce Isusovo
27	P	† M. B. vječ. pom.
28	S	Irenej, b. muč.

I ja tebi kažem: Ti si Petar

29	N	**Petar i Pavao, ap.**
30	P	Spomen sv. Pavla

Oči svih u Te se uzdaju, o Gospode i Ti im daješ hranu na vrijeme. Otvaraš ruku svoju i napunjaš blagoslovom sve što živi. Aleluja. Ps. 144.

Učite se od mene, jer sam blag i ponizan srcem i naći ćete pokoj dušama svojim. Mat. 11.

BILJEŠKE:

Sunce:

	izlazi	zalazi
1.	4 s. 10 m.	19 s. 32 m.
11.	4 » 6 »	19 » 40 »
21.	4 » 7 »	19 » 44 »

Vrijeme:

Sveti Medard što nam daje
Četrdeset dana traje.

SRPANJ 31 dan

Posvećen predrag. Krvi Isusa

1	U	Presv. Krv Isus.
2	S	Pohod BDM ☽
3	Č	Leon II. p.
4	P	† Udalrik, Berta
5	S	Ćiril i Met. sl. a.

Ako pravda Vaša ne bude veća

6	N	**5.** po Duh., Izaija
7	P	Vilibald b.
8	U	Elizabeta Port. ○
9	S	Anatolija Veronika
10	Č	Amalija, dj.
11	P	† Pio I. p. m.
12	S	Hermagora i F.

Isus umnoži drugi put hljeb

13	N	**6.** po D., Margareta
14	P	Bonaventura b.
15	U	Henrik II. car
16	S	Karmel. Gospa ☾
17	Č	Aleksije, prizn.
18	P	† Kamilo Lelis pr.
19	S	Vinko Paulski

Čuvajte se lažnih proroka

20	N	**7.** po Duh., Ilija
21	P	Daniel, Olga
22	U	Marija Magdalena
23	S	Apolinar b. m.
24	Č	Kristina dj. m. ●
25	P	† Jakob st., ap.
26	S	Ana, Mati B. D. M.

O nepravednom upravitelju

27	N	**8.** po Duh., Ljerka
28	P	Inocent m., Viktor
29	U	Marta, dj.
30	S	Abdon i Senen mm.
31	Č	Ignacije Lojolski ☽

Otkupio si nas, Gospode, krvlju svojom, od svakoga koljena i jezika, i plemena i naroda i učinio si nas kraljevstvom Bogu našemu. Otkr. 5.

Ovo je koji dođe vodom i krvlju, Isus Krist ne samo vodom, nego vodom i krvlju. Ivan 5.

BILJEŠKE:

Sunce:

	izlazi	zalazi
1.	4 s. 13 m.	19 s. 45 m.
11.	4 » 20 »	19 » 40 »
21.	4 » 29 »	19 » 32 »

Vrijeme:

Srpanj močvaran
Svačemu je kvaran.

KOLOVOZ 31 dan

Posv. preč. Srcu Marijinu

1	P	† Petar u okovima
2	S	Alf. L., Porcij.

Isus plače nad Jeruzalemom

3	N	9. po D., Augustin
4	P	Dominik
5	U	Snježna Gospa
6	Ş	Preobraž. Isusovo
7	Č	Kajetan, utem. r. 🌝
8	P	† Cirijak i dr. m.
9	S	I. Vianey, Roman

O farizeju i cariniku

10	N	10. po D., Lovro
11	P	Suzana m., Taurin
12	U	Klara, djev.
13	Ş	Hipolit i Kasijan
14	Č	* † Euzebije prizn.
15	P	Velika Gospa ☾
16	S	Joakim, Rok

Isus izliječi gluhonijema

17	N	11. po D., Hijacint
18	P	Jelena Križarica
19	U	Ljudevit b.
20	Ş	Bernard, Stjepan kr.
21	Č	Ivana Franc. Š.
22	P	†Timotej, Simf. 🌚
23	S	Filip Benicije

O milosrdnom Samaritancu

24	N	12. po D., Bartol
25	P	Ljudevit kralj
26	U	Zefirin p. m.
27	Ş	Josip Kalasancij
28	Č	Augustin b. c. uč.
29	P	† Glav. Ivana Kr. ☽
30	S	Ruža Limska, dj.

Isus ozdravi deset gubavaca

31	N	13. po D., Rajmund

Slušaj, kćeri, i gledaj i prigni uho svoje, jer omilje Kralju ljepota tvoja. Ps. 44.
Uznesena je Marija na nebo, raduje se vojska anđeoska. Aleluja.
Marija je izabrala najbolji dio koji se ne će uzeti od nje. Luka 10.

BILJEŠKE:

Sunce:

	izlazi	zalazi
1.	4 s. 40 m.	19 s. 20 m.
11.	4 » 51 »	19 » 6 »
21.	5 » 4 »	18 » 51 »

Vrijeme:

Ako kolovoz žeže,
Žeže i vino.

RUJAN 30 dana

Posvećen anđelima čuvarima

1	P	Verena dj.
2	U	Stjepan kralj
3	Ş	Serafia, Mansvet
4	Č	Rozalija dj.
5	P	†Lovro, Justinian 🌝
6	S	Zaharija pr.

Nitko ne može dva gospodara služiti

7	N	14. po D., Marko
8	P	*Mala Gospa*
9	U	*Petar Klaver ap. c.*
10	Ş	Nikola Tolentino
11	Č	Prot i Hijacint mm.
12	P	† *Ime Marijino*
13	S	Amat, Notburga ☾

Isus uskrsuje mladića u N.

14	N	15. po D., Uz. sv. Kr.
15	P	7. žalosti B. D. M.
16	U	Ljudmila, Korn.
17	Ş	*† *Kv.* Rane sv. Fr.
18	Č	Josip Kupertin
19	P	*† *Kv.* Januarije
20	S	*† *Kv.* Eustahije

Isus izliječi vodeničavoga

21	N	16. po D., Matej 🌚
22	P	Mauricije, Emerita
23	U	Lino p., Tekla dj.
24	Ş	BDM. otk suž.
25	Č	Kleofa ml. muč.
26	P	† Ciprijan i Justina
27	S	Kozma i Damjan ☽

Koja je najveća zapovijed

28	N	17. po D., Vjencesl.
29	P	Mihael arkanđeo
30	U	Jeronim, crkv. uč.

A ja kada budem uzdignut od zemlje, sve ću privući k sebi. Iv. XII.
Nama se treba slaviti križem Gospoda našega Isusa Krista u kojemu je spasenje, život i uskrsnuće naše, kojim smo spaseni i oslobođeni. Sv. Pavao Gal.

BILJEŠKE:

Sunce:

	izlazi	zalazi
1.	5 s. 18 m.	18 s. 31 m.
11.	5 » 31 »	18 » 12 »
21.	5 » 42 »	17 » 53 »

Vrijeme:

Rujanski hlad
Gotov jad.

LISTOPAD 31 dan

Posvećen Kralj. sv. Krunice

1	Ş	Remigije b.
2	Č	Anđeli čuvari
3	P	† Tereza od Dj. Is.
4	S	Franjo Asiški
		Isus izliječi uzetoga
5	N	18. po D., Placid
6	P	Bruno, Vjera dj.
7	U	Kralj. sv. Krunice
8	Ş	Brigita ud.
9	Č	Dionizije Areop.
10	P	† Franjo Borgia pr.
11	S	Materinstvo B.D.M.
		Priča o kraljevskoj svadbi
12	N	19. po D., Maksimil
13	P	Eduardo kr.
14	U	Kalist, p. muč.
15	Ş	Terezija dj.
16	Č	Hedviga, Gal
17	P	† Margareta Al.
18	S	Luka, evanđelist
		Isus ozdr. sina kraljeva čovj.
19	N	20. po D., Petar
20	P	Ivan Kantski
21	U	Hilarion, Uršula
22	Ş	Kordula d. m.
23	Č	Severin, Ignacij b.
24	P	† Rafael arkanđeo
25	S	Hrizanto i Darija
		O kraljevstvu Isusa Krista
26	N	21. po D., Krist Kr.
27	P	Frumencije bp.
28	U	Simon i Juda ap.
29	Ş	Narcis b.
30	Č	Alfons Rodrig.
31	P	* † Wolfgang b.

Bože, čiji Jedinorođeni životom, smrću i uskrsnućem svojim steče nam plaće života vječnoga; podaj, molimo, da promišljajući ta otajstva u presvetoj krunici blažene Marije Djevice i nasljedujemo što u sebi kriju i da dostignemo što obećavaju. Po istom Kristu Gospodinu Našemu. Amen.

Liturgija.

BILJEŠKE:

Sunce:

	izlazi	zalazi
1.	5 s. 56 m.	17 s. 34 m.
11.	6 » 9 »	17 » 15 »
21.	6 » 23 »	16 » 56 »

Vrijeme:

Kad oktobrom magla pane
Bit će snijega na sve strane.

STUDENI 30 dana

Posvećen dušama u čistilištu

1	S	Svi Sveti
		Dajte caru carevo, a Bogu Božje
2	N	22. po Duh.
3	P	*Dušni dan* Hubert
4	U	Karlo Boromej.
5	Ş	Zaharija i El, Ida
6	Č	Leonardo op.
7	P	† Engelbert, b.
8	S	Bogomir (Bogd)
		Isus uskrisuje Jairovu kćer
9	N	23 po D., Gracija
10	P	Andrija Avelin
11	U	Martin, biskup
12	Ş	Martin papa m.
13	Č	Stanislav Kostka
14	P	† Jozafat, b muč.
15	S	Albert, Iv. Trog.
		O gorušičnom zrnu ...
16	N	24. po D., Gertruda
17	P	Grgur čudotv. b.
18	U	Roman, m. Odo
19	Ş	Elizabeta kralj.
20	Č	Feliks Valo s pr.
21	P	† Prikaz. Bl. D. M.
22	S	Cecilija dj. m.
		Isus proriče propast Jeruz.
23	N	25. po D., Klement
24	P	Ivan od Križa
25	U	Katarina dj. m.
26	Ş	Ivan Berchmans
27	Č	Virgilije b.
28	P	† Grgur III., Sosten
29	S	Saturnin b. m.
		O znacima na suncu i mjes.
30	N	1. Adv. Andrija

Zaista, zaista vam kažem: ide čas i već je nastao, kada će mrtvi čuti glas Sina Božjega i koji uščuju, živjet će.

Ivan V, 25—26.

Svjetlost vječna neka im svijetli, Gospode, sa svetima tvojima u vijeke, jer si blag. Liturgija.

Gdje je, smrti, pobjeda tvoja? Gdje je, smrti, žalac tvoj?

Oseja 13, 14

BILJEŠKE:

Sunce:

	izlazi	zalazi
1.	6 s. 37 m.	16 s. 40 m.
11.	6 » 52 »	16 » 26 »
21.	7 » 6 »	16 » 15 »

Vrijeme:

Što prije zima pobjesni,
To prije izbjesni.

PROSINAC 31 dan

Posv. Božanskom Djetetu

1	P	Eligije, Natalija
2	U	Bibijana, dj. m.
3	S	Franjo Ksaver ☺
4	Č	Barbara, dj. muč.
5	P	† Saba, opat
6	S	Nikola, b.

Ivan Krstitelj u tamnici

7	N	2. Adv. Ambrozije
8	P	Bezgr. Začeće BDM
9	U	Leokadija dj. m.
10	S	Prenos kuće u Lor.
11	Č	Damas, p. m. ☾
12	P	† Maksencije, m.
13	S	Lucija, dj. m.

Židovi poslaše sveć. k Iv.

14	N	3. Adv., Spiridion
15	P	Irenej, Kristiana
16	U	Adelhajda, Euzeb.
17	S	*† *Kv.* Lazar, b.
18	Č	Oček. por. BDM. ☻
19	P	* † *Kv.* Nemezije
20	S	* † *Kv.* Liberat

A u 15. god. vlad. Tiberija

21	N	4. Adv., Toma
22	P	Zenon, Flavijan
23	U	Viktorija dj.
24	S	* † Badnjak A. i E.
25	Č	Božić (Rođ. Kr.) ☽
26	P	† *Stjepan*, prvi m.
27	S	Ivan, ap., i ev.

Marija i Josip čuđahu se

28	N	Nevina dječica
29	P	Toma b. muč.
30	U	David kr., Melanija
31	S	Silvestar p.,

Svjetlost će danas zasjati nad nama, jer nam se rodi Gospod. I bit će ime Njegovo Divni, Bog, Vladar mira, Otac budućega vijeka, čijemu kraljevstvu ne će biti konca. *Izaija 9.*

Blagoslovljen koji dolazi u ime Gospodnje. *Aleluja.*

Blažena utroba Marije Djevice, koja je nosila Sina vječnoga Oca. *Liturgija.*

BILJEŠKE:

Sunce:

	izlazi	zalazi
1.	7 s. 19 m.	16 s. 6 m.
11.	7 » 29 »	16 » 6 »
21.	7 » 37 »	16 » 10 »

Vrijeme:

Bolje prosinac ružan
Negoli južan.

U radionici Sv. Josipa

(K slici na 19. strani)

Pogledaj prednju sliku,
što radi Stvoritelj Bog . . . ?
Pozorno pazi na nauk
časnog hranitelja svog . . .

Poslušno pita: kako, kuda,
što ću sad?
»Jel' dobro, Oče?«, i pokaže
svoj prvi rad.

O zašto ova poniznost?
zašto si uzeo sluginu bit?
»Budi sretan«, htio si reći,
»i kad si prezren, zaboravljen, skrit . . .

Uči skršit oholost svoju
zaboravit na svoj »Ja«
Poniznima otvara se nebo,
a s nebom i sreća sva . . .

Sveti Josip pripravlja put i srca.

Na dan sv. Josipa godine 1880. otputovala su dva misionara, da ustanove novu misijsku postaju. Preporučili su se zaštiti sv. Josipa i ponijeli su sobom njegovu sličicu.

Putovali su od sela do sela, od poglavice do poglavice, dok konačno stignu u selo Mandera k poglavici Kingaru. Kad ih ovaj ugleda zaustavi se, stupi korak natrag, njiše glavom, pogleda ih ponovo i što ih dulje gleda to je veće njegovo čuđenje, dok konačno progovori ovako: »Čujte moje riječi, čujte! Prošle noći ne znam da li sam spavao ili bio budan, kad najednom ugledam pred sobom lijepoga starca, koji me se dotaknuo kao da me hoće probuditi, a zatim mi reče: »Kingaru, dva bijelokošca doći će k tebi, primi ih lijepo i podaj im što zatraže«. Vas dvojica ste, baš vas dvojica, ti i ti, koje sam vidio pred sobom; što sve to znači?!

I nije dočekao odgovora, nego odmah pozove seljane i reče im: »Gledajte, to su ona dva muža koje sam vidio prošle noći s onim dobrim starčićem, kako sam vam rekao, eto ih, tu su!«

Ljudi su gledali u čudu i pitali se što to znači. I naši se misionari nisu mogli dosta načuditi, da je dobri sv. Josip za njih posredovao i da im je na ovaj način pripravio put i srca.

Poglavica ih je primio s velikim veseljem i dozvolio im je sve što su željeli, da, štaviše, poglavica im veledušno reče: »Sve što imam vaše je, izaberite si što hoćete i ostanite kod mene«. Eto ovako se ustanovila misijska naseobina Mandera u Africi!

A sveti se Josip tu divno iskazao kao zaštitnik sv. Crkve, jer je na ovaj način pomogao njezinu širenju.

Sveti Josip u nebeskoj slavi.

Neki je znameniti slikar donio Svetom Ocu Piju IX. divno uspjeli nacrt slike »Bezgrješne«. Sveti Otac ju je odulje promatrao, a zatim reče:

»A gdje li je sv. Josip?« Slikar pokaže na slici skupinu svetaca u oblacima i reče:

»Tu, Sveti Oče, tu ću ga smjestiti«.

»Ne, ne,« odgovori Sveti Otac, te pokazavši prstom neposredno uz Isusa, reče: »Metnite ga amo, jer je sveti Josip u nebesima na ovom i ni na kojem drugom mjestu.«

(Sveti je Otac lijepo primjetio, da je sveti Josip u nebesima na prvom mjestu iza Blažene Djevice Marije. I tako je uistinu!)

Heroizam.

Odlomak iz knjige »Rob crnaca«.
Dozvolom pisca Vlč. O. Vilima M. Markoe, D. I.

Godine 1650. vratio se Otac Klaver sa jednog od svojih misijskih putovanja, izmoren i iscrpljen. Nastupio je šezdeset devetu godinu života, i njegovo tijelo počelo je da klone pod teretom teškog i napornog rada.

Dobri se je dušobrižnik hitno vratio, jer je u Kartageni vladala užasna kuga. Nije htio da za vrijeme ove velike nevolje ostavi svoje drage crnce bez svoje očinske brige i pomoći. Iako je bio vrlo umoran i izmučen, smjesta je pristupio spasavanju bolesnih i umirućih. Bilo je mnogo posla u Kartageni, ali nitko nije bio toliko zaposlen kao Otac Klaver. Danju i noću tješio je i dvorio svoju bolesnu crnu djecu. Nije si priuštio niti redovita sna. Kad bi ga sile sasvim izdale, zadrijemao bi gdjegod na goloj zemlji, ali samo na vrlo kratko vrijeme. Stojeći uzimao

Isusovačka crkva u Kartageni.
Pod glavnim oltarom nalaze se smrtni ostanci svetog Petra Klavera.

je svoju hranu i mrtvio se u svemu samo da povećanjem svojih napora olakša patnje svojih dragih crnaca.

Ali ovaj silni naporni rad nije ostao bez kobnih posljedica. Koliko je puta Otac pao u nesvijest zbog

iznemoglosti. Odnijeli bi ga u kolegij u besvijesnom stanju, koje je znalo potrajati po nekoliko sati. Bilo mu je već tako zlo, da su liječnici proglasili njegovo stanje beznadnim. U ovom kritičnom vremenu i sam oboli od kuge, koju je dobio njegujući okužene crnce. Život mu je visio na tankoj niti. Ali to mu je napunjalo dušu neizmjernom radošću, jer je žarko čeznuo za nebeskom domovinom. Zdravlje mu bijaše porušeno zauvijek. Duge godine je ležao trpeći posljedice ove kobne bolesti. Jedan očevidac opisuje silne muke koje je bolesnik podnosio. Udovi su mu tako drhtali, da se nije mogao njima služiti, a zubi su mu neprestano cvokotali. Gospodin je Naš rekao, da ni čaša vode podijeljena u Njegovo ime ne će ostati nenagrađena. Kakovu li je nagradu onda Otac Klaver morao očekivati, kad je tako heroičkim strpljenjem podnašao i pridonio tolike žrtve za svoje drage crnce!

Pa i u ovoj velikoj nevolji svojoj doklegod je to još bilo ikako moguće, stalno je tražio da ga nose k crkvi, da bi siromašni robovi imali prilike da dođu k njemu, da im podijeli koji očinski savjet i utjehu. Za svakoga imao je Otac Klaver samilosti i ljubavi i uvijek koju blagu, utješnu riječ. U mnogoj bolesnoj duši probudio je nadu u bolju budućnost. Iako nije mogao raskinuti lance njihova ropstva, barem ih je poučio o slobodi djece Božje.

Jednoga dana kada je Otac Klaver ležao u svojim bolima najednom začuje buku sa gradskih ulica. Podigne glavu i podupre se laktom da bolje čuje. Oči mu najednom poprimiše divan sjaj. Čuo je posve jasno glasove koji su dopirali k njemu kroz otvoren prozor. »Parobrod s robovima! Parobrod s robovima!« Htjede se uspraviti, ali se odmah sruši. Pokuša još jednom, te goršćući sjedne nemoćan na rub postelje. Teškom mukom navuče na sebe odijelo. Podupirući se na svojim štakama potraži Oca poglavara. Padne pred njim na koljena i zamoli ga da ga odnesu k njegovim crncima. Poglavar, videći ovu

Vrt Isusovačkog kolegija u Kartageni.

Sa najviše verande promatrao je sv. Petar Klaver dolazak ropskih parobroda.

neizmjernu ljubav, nije mogao odoljeti, već zapovijedi da odvedu Oca k njegovoj djeci.

Toga je jutra stigao transport Ararai-crnaca iz Afrike. Trgovci robova strašno su ih mučili za vrijeme cijelog dugog putovanja i siromašni su robovi skoro pobjesnili, tako, da su ih trgovci samo teškom mukom mogli iskrcati i smjestiti u robovske nastambe.

Ove bijedne žrtve ropstva nijesu nikada prije čule za Oca Klavera, ali čim su ga ugledali, nestalo je u njima srdžbe i ogorčenja. Kad su donijeli časnoga starca u njihovu sredinu, zagrlio je on svakog pojedinoga, blagosivljao i tješio sve. U njima se najednom zbila velika promjena. Tako se ovi bijedni robovi, koji su dosada poznavali kao gospodara samo nečovjeka s bičem u ruci, najednom promijene u poslušnu djecu zajedničkog Oca svih ljudi. Ponizno su se spuštali do njegovih nogu, predajući se njegovoj ljubeznoj skrbi i vodstvu. A on je lijevao suze radosnice, jer mu je uspjelo da još jednom boravi među svojim dragim Crncima. Nije se mogao udaljiti od njih doklegod mu nije uspjelo, da poboljša njihovo žalosno stanje, da ublaži njihove boli i da nađe zamjenika koji će se dalje brinuti za njih. Bilo je to posljednji put, da je mogao neposredno iskazati svoju veliku ljubav svojim dragim crncima. Vratio se u kolegij skoro napola mrtav, a u srcu mu naizmjence bol i veselje.

Doživio je još jednu veliku radost prije nego li je pošao s ovoga svijeta da primi krunu. Jednog popodneva dok je bio sam sa svojim bolima, došao je k njemu jedan njegov prijatelj i donio mu knjigu, koja je netom izišla iz štampe. Otac Klaver je otvori i na prvoj stranici ugleda sliku svojeg dragog starog prijatelja Alfonza Rodrigueza. Uzbuđeno je listao dalje i na svoje veliko iznenađenje i veselje otkrije, da je to životopis Alfonzov. Ovaj je sveti starac, brat laik, umro prije nekoliko godina i uživao je toliki glas svetosti, da ga je već kršćanski svijet posvuda slavio. On je bio onaj koji je oduševio mladoga Petra da pođe u Ameriku. Apostol crnaca nije nikada zaboravio svog ljubljenog prijatelja. Često se je sjećao onih svetih razgovora, koje su prije mnogo godina vodili u Majorci. Uvijek je gledao u ovome svetome bratu svoj uzor i svoga učitelja. Pritiskao je knjigu na srce; tȁ, ona je govorila o životu i krepostima njegova starog prijatelja! Njegovo je veselje bilo veliko.

Svima, koji su bili svjedoci njegove sreće, pripovijedao je o velikim vrlinama Alfonzovim. Ova je radosna zgoda povećala u njemu vruću želju za smrću, kako bi što prije bio sjedinjen sa svojim milim drugom iz mladosti, u kraljevstvu vječnoga blaženstva.

Otac Klaver osjećao je da je njegova zadaća dovršena i da mu se približava kraj. Molio je da ga po zadnji put odnesu u gradsku bolnicu da se oprosti s bolesnicima, koji su tako dugo bili predmet njegove brižne skrbi. Ispunili su mu ovu želju. Na lakim kolima praćen od dvojice vjernih crnaca iznemogli se starac uputi u bolnicu. Nemoguće je opisati žalosnu sliku rastanka ovog velikog sluge od svojih dragih crnaca. Plačući i jecajući klečali su ovi jadnici pred njegovim nogama, da prime posljednji blagoslov i da mu kažu posljednji zbogom. Njihova je bol bila neizreciva. Tko će se sada za njih brinuti, na koga će se oni odsada obraćati u svojim životnim patnjama? Žalost njihova starog Oca bila je jednako velika, i jedino s velikim svladavanjem uspjelo mu je napokon odijeliti se od njih i vratiti se u svoju osamljenu bolesničku sobu.

Marijin crni vitez.

Piše: Otac L. M., misionar Presv. Srca u Gulu.

Pavao Lupat, jedan od prvih Acioli, koji su se pokrstili, danas je bolničar sa svojim ostalim vjerskim drugovima u bolnici u Gulu. Svojim bistrim duhom brzo se istakao među svojim drugovima. Povjerili su mu priređivanje raznih lijekova, što ih je propisao liječnik, a koje je on onda dijelio među ostale bolničare. Smatrali su ga naskoro kao kakovog polu-ljekarnika.

Bolnički liječnik je po vjeri anglikanac. Pavao mu se sviđao radi razboritosti, pa ga je htio privesti svojoj vjeri. Uvijek se našao kraj njega, da mu govori o tome.

Pavao je spoznao opasnost, pa se oboružao. Dobar i učtiv spram svakoga, bio je nepopustljiv, kada se

radilo o njegovu vjerskom uvjerenju. Liječniku je dozlogrdilo, da je uvijek izvukao kraći kraj, pa zato pokuša s prijetnjama. Jednoga dana izjavi on Pavlu, da

Preblažena Djevica s Djetetom Isusom (ova divna slika potiče od sv. Luke, evand.)

će izgubiti svoje mjesto, ako ne postane anglikanac. Pavao odgovori: »Učinite, što hoćete. Ja sam prigrlio katoličku vjeru, posve i potpuno sam osvjedočen o njenoj

istini i živim sretan u njoj. Nikad je ne ću zamijeniti s anglikanskom.«

Čekić napadača odbio se od granitne pećine.

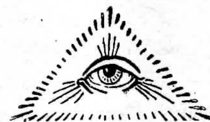
Pobijeđeni liječnik pokuša još jednom navalom, prije nego li se preda. Jednoga dana reče Pavlu: »Ja se divim katoličkoj vjeri, jer ona vas doista uči da dobro radite. Ali nešto ima u njoj, što ipak nije pravo: Vi se molite Mariji, jednoj običnoj ženi. U vašim se molitvenicima nalazi na svakoj stranici Marija i svakog joj časa zvonite: »Zdravo Marijo« (anđeoski pozdrav). Moliti se smijemo samo Bogu i Isusu Kristu pa zato ne bih nikad htio postati katolikom.«

Pavao odgovori spremno: »I baš zato ja ne bih htio biti anglikanac. Mi ne obožavamo Mariju, nego je štujemo kao Majku Isusa Krista, koji je pravi čovjek, ali i pravi Bog, pa dok mi to činimo, znademo, da se Isusu sviđamo. Mi Acioli, koji vrlo štujemo naše majke, držimo da se to samo po sebi razumije, da se štuje Marija, majka Isusa Krista, našega Otkupitelja. A kako vi ne štujete Majke Isusove, to je znak, da vi niti Isusa ne štujete dostatno, a niti svoje vlastite majke. To se vrlo protivi običajima i osjećajima našega naroda i zato ne bih nikad htio biti anglikanac.«

Pobjeda je izvojštena!

Vrijedni vitez Marijin pripovijedao je kasnije ovaj slučaj našem apostolskom prefektu Monsinjoru Vignato.

A liječnik? Potučen ovim razjašnjenjem više nije pokušavao svojim napadajima. Štaviše, htjede poštenim priznanjem dokrajčiti ovu borbu. I on sam ispripovijedi događaj apostolskom prefektu i hvaleći doda: »Vi doista znate uzgojiti uvjerene i dobro poučene kršćane. Ja vam čestitam!«

Sveti Petar Klaver i pleme Aduma.

Godine 1883. cvala je misija Sv. Petra Klavera usred plemena Aduma u Vikarijatu Gabun. Crkva i škola bile su prepune. Vlada je podupirala misionare, doprinijela je k uzdržavanju škole, brinula se za besplatni dovoz živežnih namirnica, a urođenici su bili pristupačni i puni dobre volje, da se obrate na pravu vjeru. Dobri su Oci misionari imali najbolje nade za budućnost ovog plemena. Deset godina kasnije najednom se sve promijenilo. Djeca nisu više dolazila u školu, a misionari su posvuda nailazili na prezir i potpuni nehaj. Naskoro su uslijedile prijetnje, krađe, pucanje iz pušaka, ubili su zapovjednika i tri vojnika, a na misijskoj su postaji morali danju i noću stražiti radi razbojnika i lopova. Ovaj je očajni položaj potrajao 4 godine, dok nije postao neizdrživim i tadanji je Biskup naredio, da se smjesta napusti ova misijska postaja.

*

Prošlo je mnogo godina dok je ovo divlje pleme progledalo. Počeli su žaliti za misionarima. Dolazili su poslanici i molili za oproštenje i nagovarali Oce, da se povrate. »Otkada ste vi otišli, od onda je Božje prokletstvo na nama. Nemamo više djece, naše nasade ne donose više ploda, naši brodari pogibaju na rijeci. Svuda su ovdje misijske postaje samo smo mi Aduma kao majmuni u šumi. Dođite natrag, mi ćemo se tako vladati, da zaboravite na prošle doživljaje.«

Čujmo što nam Otac Adam pripovijeda o povratku k Aduma:

Malena se grupa trudila, da što prije prispije u područje, gdje je zaštitnik sv. Petar Klaver, u područje za koje je znala, da je ondje čeka dobar i srdačan prijem. Žurno je proputovala Francevillske stepe, brdski kraj Bandzebi i Bavadji, da onda u velikom slavlju stigne u zemlju smionih brodara Ogove, odvažnih Aduma.

Došli su nam već na nekoliko kilometara ususret muževi, žene, starci i djeca — svi, koji su bili u stanju, da napuste selo. Prašuma je orila od njihovih veselih povika. Šutke je prisluškivala ona, koja je do sada čula samo mukle glasove, promuklo deranje pantera, jadikovke siromašnih žrtava, od straha dršćuće glasove pri zazivanju duhova. I pričinilo se da se i tamna šuma uzdiže na slavu svojega Stvoritelja od vesele pjesme, koja se prviput zaorila u njezinim tamnim sjenama. Tisućglasna molitva dizala se kroz gusto lišće k nebu, a šuma kao da je šuštanjem svojeg lišća htjela da prati čudnovati zbor Aduma.

Poslušajte, kako su pjevali:

Bapay ba fuha ba yende mbahu
Maria simba bo, duta bo na U!
Siromašni pogani hrle u pakao,
Marijo, zaustavi ih, privuci ih k sebi gor'!

Duta besu bosi hu yuhu na U!

Ba duma ba randa ndzambi batubu.
Povuci nas gore k sebi u nebo,
Aduma hoće k Bogu, da, samo to!

I mnogoglasni zbor je odgovorio:

Senga! senga! senga Maria!
Slavite, slavite, slavite Mariju!

Tako smo mi ušli u glavno mjesto plemena. Zloduh, koji je bio »gospodar« ovoga puka, i koji je tako dugo držao ove siromašne Crnce pod svojim okrutnim jarmom morao se povući. Jučer

Prijelaz preko rijeke Pasa na putu u Lasturville

su katekumeni i pogani u Madutu dragovoljno donijeli svoje poganske idole. Neki stari štovatelji fetiša donijeli su drhtavom rukom bačvice, načinjene od kore drveta, u kojima su se nalazile lubanje, koštice, rogovi, razna smjesa zrnja, masti, lišća i baruta, da ih bace na smetište, koje je naraslo poput velike piramide. Svi su također donijeli ponešto goriva, jedan cjepanicu, drugi svežanj slame. Za kratko se vrijeme uzdigao visok plamen i pucketajući obuhvatio drva i fetiše. »Senga, senga, senga Maria«, pjevao je zbor, dok se vatra u zelenim, otrovnim plamenima poput zmije uzdizala iznad gomile i proždirala stoljetna pomagala sotone.

»Možda ću sada umrijeti«, dršćući mi se potuži stari poganin, ljekar i proizvađač amajlija, koji je na goruću gomilu bacio dvije bačvice, u koje je on bio stavio sve svoje nade i očekivanja. Bijedni starac! Pokušao sam ga umiriti, ali držim, da te noći nije mnogo spavao od straha pred rasrđenim duhovima.

Mukungu, stari poglavica zemlje Mavuya, molio me na koljenima, da ga ne srušim na ispitu za krštenike, jer da on, iako je poglavica, ima samo jednu ženu, da ljubi Boga kao rijetko tko drugi, da možda ne zna sve, ali ipak prilično. Kod poučavanja je, naravno, kojiput manjkao, ali kao poglavici nije mu to uvijek bilo moguće, jer ga je komandant slao čas ovamo čas onamo.

Ispit je bio prilično strog. Siromašni se starac počeo znojiti. Sigurno je to bio najteži boj u njegovu životu, ali on ga je izvojštio. Njegova žena, koja je prije njega odlično položila ispit, s velikim olakšanjem odahne. Sada će oboje postati kršćani.

Ispit, duhovne vježbe, krštenja, ispovijed 700 starih kršćana, koju svi obavljaju, sve to, čovjek bi mislio, zadovoljiti će naš puk. Ali ne: ovi dobri Aduma još nijesu bili zadovoljni. Molili su, da ih blagoslovim, da se tako uništi đavlu sila i da se stari praznovjerni običaji njihovih pređa nadomjeste. Muževi su htjeli, da im njihova vesla i strijelice blagoslovim, a žene njihove ribarske pribore. Zatim sam još morao posebnim blagoslovom ukinuti zabrane, koje im je njihovo praznovjerje nametnulo.

»Oče, ja ne smijem jesti zmije!«

»A ja štakore!«

»Ja ne smijem bijele ptice!«

»Ja ne smijem piti ni iz jednog izvora!«

»Ja ne smijem pasti na zemlju!«

Poglavica nije smio perad jesti i od mnogih vrsta riba se morao uzdržavati. Zatim je bio jedan, koji nije smio okusiti soli sve do svojega krštenja. Neka je 75-godišnja bakica sada velikim veseljem jela prvu pečenku! Jedan dječačić se veselo prebacivao, jer odsada smije jesti zmijsko i krokodilsko meso!

Držim, da sam toga dana morao podijeliti više blagoslova nego dragi Spasitelj u Kafarnaumu. Naravski, moji blagoslovi nijesu bili tako djelotvorni. Ali uvjeren sam, da će se dragi Bog

smilovati ovim siromašnim ljudima, koji su puni žive vjere tako velikodušno sve žrtvovali, da se potpuno Njemu posvete.

Nakon toga svaki je još htio imati svete vode. A kako će se misionar tek nakon šest mjeseci opet svratiti amo, to si je svaki htio osigurati priličnu zalihu. Već sam htio, da cijelu rijeku pretvorim u svetu vodu, da ih tako zadovoljim.

Na putu u Aduma

Navečer me je posjetio glavni katekista Karlo Lindjodjo sa svojim malim, petgodišnjim Mihajlom.

»Oče, ovaj mališ pripada tebi!«

»Kako to?«

»Dajem ga tebi, da stalno ostane na misijskoj postaji. On će postati misionar.«

Karlo je prije imao dvije žene. Kad smo u staroj postaji sv. Petra Klavera opet postavili katekistu, otpusti Karlo svoju drugu ženu i izmoli si dozvolu, da smije svoje suplemenjake poučavati u katekizmu. Primio je sv. krst sa svojom prvom ženom i sa petero svoje djece. Oci su mu povjerili odgovornu službu glavnoga katekiste.

Mali me Mihajlo ozbiljno pogleda svojim velikim dječjim očima. Nije ništa drugo molio, nego da ga povedem sa sobom.

»Tata«, upita onda svojega oca, »ona me baha ndjedi bu?« »Tata, hoću li i ja onda imati tako dugačku bradu?«

»Naravski«, kažem mu ja, »samo ne odmah, ti si još premalen. Kad ponarasteš, onda smiješ k nama, pa ćemo vidjeti, što će biti s tobom.«

Još će dugo dragi mališ sanjati o dugoj bradi.

O, kako bih rado ostao u toj zemlji, koja se tako rado i spremno odaziva Bogu, koliko dobra bi se tu moglo učiniti! Ali na žalost, malo nas je i radi toga još ne će biti moguće ove godine, da se opet osnuje misijska postaja sv. Petra Klavera... Ali do godine, ako Bog da. Aduma već sada štede, da pomognu uspostaviti postaju.

O kad bi sv. Petar Klaver gore u nebu uslišao tisuće glasova, koji dnevno triput vapiju k njemu, da im se povrati u zemlju Aduma, koja želi, da bude sasvim Božja!

»Sankt Petrus Klaver, vovo mu besu!«
»Sv. Petre Klavere, moli za nas!«

Misionar dobrotvorima.

»Boga molim da uzvrati svima dobrotvorima sve što je obećao darežljivim srcima. To više sam im zahvalan, jer me podupiru premda me ne poznaju. Sa zahvalnošću i s udivljenjem mislim na nebrojene tihe žrtve, koje doprinose za misije.

Dobrotvori neka budu uvjereni, da mi sve do zadnjega dinara upotrebimo za to, da se proširi kraljevstvo Božje na zemlji. Tako dakle po mjeri svoje darežljivosti sudjeluju pri našem misijskom radu. Za taj naš ideal dajemo i život svoj za žrtvu Bogu.«

Misionar iz Družbe Isusove

Jedan misionar piše: »Svake nedjelje molimo za sve, koji surađuju s Družbom sv. Petra Klavera. Danas smo održali mjesečnu sv. Misu u čast sv. Ante. Tako ste Vi svi dionici ove sv. Mise, kojoj prisustvuju i crnci naših kršćanskih selâ. Ova pobožnost sjeća nas, što nam je već ovaj mili svetac učinio po Vašoj Družbi i ispunja nas nadom, da će i ubuduće učiniti.

Orijaš u pernatom nakitu!

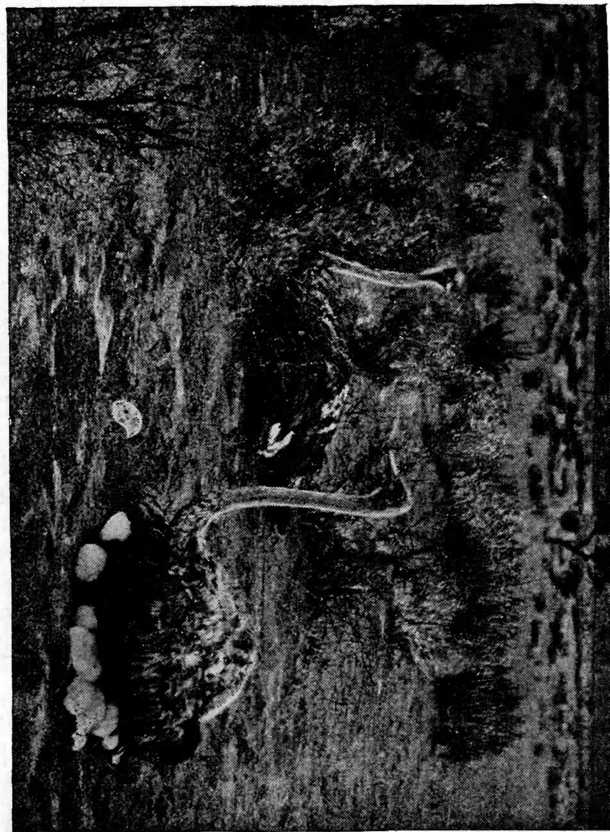
To je ptica a ne može letjeti, ptica, veća i teža od čovjeka. Ona dosiže visinu od 2.75 m, a teška je oko 100 kg. Pokrivena je prekrasnim perjem: mužjak bijelim i crnim, a ženka sivo-smeđim perjem. Domovina joj je Afrika, velike šume i široke stepe. Sigurno poznajete toga orijaša, iako su ga samo nekoji od Vas u zbilji i vidjeli: to je ptica noj.

Noj nije samo najveća nego i najjača od svih ptica. Razljućeni je noj u stanju da sruši čovjeka jednim udarcem svoje jake noge. Često se dogodi da ljudi smrtno nastradaju od noja. Ali obično noj ne navaljuje niti na ljude niti na životinje, osim ako je razdražen, i tada može da bude jako opasan.

To dobro znadu lovci na nojeve. Urođenici ih love s otrovnim strijelama. Pustinjski ih Beduini pak love na svojim devama i odapinju na njih svoje otrovne strijele. Promaše li strijele, mogu se još za vremena na svojim jahaćim životinjama ukloniti pred bijesom noja. Bijelci love nojeve na konjima i ubijaju ih sa lovačkim puškama. U nekim predjelima služe se crnci lukavštinom u lovu. Naime oni napune slamom jedan jastuk koji se dijeli u dva dijela, i okite ga nojevim perjem, zatim ga objese preko glave. U desnoj ruci drže na visokom štapu glavu usmrćenog noja, a u lijevoj strelicu i luk. Tako maskiranima uspijeva da se približe nojevima na paši. Kad se približe krdu nojeva, odbace štap s nojevom glavom, prihvate strelicu i luk i ubijaju ih kolikogod mogu.

U Južnoj Africi osnovane su velike rasplodne stanice nojeva, jer noj je koristan radi svoga ukusnoga mesa, velike količine masti, jaja, koja su dvadesetičetiri

puta veća od običnih kokošjih jaja — naravno je, da nisu tako dobra — i radi svoga prekrasnoga perja. Pred trideset i više godina bilo je to perje obljubljeni nakit za

Nojevi u rasplodnji. Nojeva su jaja teška 1—1½ kg, a sadržaj im dostaje da nahrani 4 čovjeka

ženske šešire; danas nisu više u modi. Ipak, moda je ćudljiva, pa će to perje valjda opet doći u modu.

Dva noja, mužjak i ženka grade si zajedno gnijezdo. Mužjak, sa svojim jakim nogama otkopa jamu,

a ženka načini jedan vijenac oko jame sa izbačenom zemljom. Tada u roku od trideset dana izleže oko petnaest jaja. Mužjak i ženka leže izmjenično na jajima, po danu ženka, a po noći mužjak. Iza četrdeset dana probiju mali nojići ljusku od jajeta. Otac i mati mnogo se brinu za svoje male i brane ih sa mnogo odvažnosti od neprijatelja. Ali nojići nisu tako lijepi kao roditelji. Mališi imadu na sebi smeđe, kuštravo perje, koje izgleda skoro kao slama. Iza dva mjeseca izmjenjuju to svoje neugledno perje sa sivo-smeđim perjem. Tek nakon jedne godine raste lijepo perje, koje je ponos odraslih nojeva.

Dragi je Bog sve to tako lijepo i mudro uredio. Sivo-smeđe, zemljane boje perje, zaštita je za mlade, slabe nojiće, jer ih neprijatelj ne može tako lako primijetiti. Tek kada ponarastu i postanu jaki, da se mogu sami braniti, dobivaju prekrasno crno i bijelo perje. Ženke ostaju za uvijek sivo-smeđe, jer po danu leže na jajima, pa im je potrebna zaštita u boji, pa ih neprijatelji, životinje i lovci ne mogu tako lako otkriti.

Noj bježi pomoću svojih krila tako brzo, da ga ne može dostići ni pas ni konj, možda samo vrlo vješti dromedar.

Iz nojeve kože pripravlja se koža za torbe, a prazne ljuske jaja služe kao posuđe.

SVIM PRIJATELJIMA GOSPINE KRUNICE

Trajno nam dolaze molbe iz afričkih misija za dobre, jake krunice. Novokrštenima je krunica izvanji znak njihove prave pripadnosti katoličkoj Crkvi. Tko bi bio tako dobar da pokloni jednu ili više? Mogu biti već i rabljene; potrgani dijelovi mogu poslužiti za popravak oštećenih krunica. Zahvalno primamo i pribor za krunice: zrna, žicu koja ne rđa, križiće, medaljice. Sve to prerađuje, krpi, lanča, sprema i šalje u misije: Družba sv. Petra Klavera.

Zgodna parabola crnoga katehiste

Čuo ju je na svoje uši Bijeli Otac, misionar u zemlji Nyassa. Jedne večeri, — doba, kada mirno pričanje tako godi — kad su svi sjedili u okrugu, naš dobri seoski katekista započe svoju zgodnu priču ovako:

Bila jednom ptičja mama... Gnijezdo je bilo dobrano puno. Brojni se ptići tiskali u njemu... Ali hraniti brojnu obitelj — teška li posla! Srećom se mama nije strašila muke. Svakoga je jutra izletjela i letjela, letjela... Odilazila je na neko mjesto, koje joj je bilo dobro znano i gdje je nalazila obilne hrane. Zatim se vraćala da njome nakljuka svoje mlade. Ovo se ponavljalo dan za danom.

Vrijeme je prolazilo. Ptići su se operjatili, kušali su lijetati i osvanuo je dan kad su mogli letjeti posve sami.

Majka reče: »Evo sad ste veliki! Do sada sam vas hranila. Sada ćete sa mnom pa ću vam pokazati, gdje ćete naći hrane... No vi ste još mladi i slabi, pa ne poznate ništa osim vašega gnijezda...Ići ću dakle prva ja. Vi ćete me slijediti sasvim izbliza... Osobito pak pazite da ne gledate na zemlju...«

I gle, svi su odletjeli! Mama naprijed, a ptići za njom... Sve je išlo u redu. Krila su se iskazala sve u šesnaest... Mladi su ptići bili sretni s ovoga prvog velikog lijeta...

No eto ih gdje lete iznad jedne dambe*... Jedan između mladih — unatoč majčine zabrane — baci pogled prema tlu. Vidi dambo, zelenu travu, malo vode. Razrogači oči. Opazi neke životinjice, koje ne poznaje. Kako te moraju biti tečne! pomisli. Da sleti? I zaista sleti...

Netko, koga nije vidio, pojavi se... To je mama žaba, koja jednim skokom napusti baru.

»Što radiš ovdje, ptiću, na mome području?

* Dambo je ravnica obrasla travom, prekrivena vodom i muljem.

— Gladan sam... Htio bih jesti od onih životinjica tamo (žablje ličinke).

— Dobro... Ali mi daj za svaku ličinku po jedno pero...«

Ptiče dade pero, pa opet pero, pa opet jedno; pa još jedno, još jedno; i tako dade mnoga svoja pera...

Kad se ptić dosta nasitio, htjede opet izletjeti... Više puta pokuša uzletjeti, ali smjesta pade u mulj dambe... I tamo je brzo skončao...

*

Sad katehista nastavi:

»Tko su ovi ptići? Tko je ptičja mama?... Onda, tko je žablja mama i dambo?

Slušajte. Evo:

Ptičja mama je dragi Bog... a mi smo ptići... Bog nam je dao život, Bog nas hrani. On se nama daje sav u svetim otajstvima... On nam veli: »Idite mojim tragom... Ja ću vas odvesti, gdje ćete naći hrane za život, koji se ne će svršiti — život u mome raju. Ali ne gledajte zemlju; ne griješite...«

Dambo je zemlja... žablje ličinke grješne su prigode, napasti... Žaba je đavo. On nas navađa na grijeh, pa nas tako lišava našega perja — milosti... Kad ga se hoćemo otresti, padnemo u mulj, gdje kukavno svršavamo...

Naši su urođenici priprosti. Pričaju si svu silu basnî. Nije li to izvrsno sredstvo, kojim se i mi možemo zgodimice služiti da ih naučimo Božjim stvarima?... Ako hoćemo da nas razumiju, moramo govoriti po njihovu, tako da nas slušaoci potpuno razumiju; treba biti »židov sa židovima, poganin s poganima, Grk s Grcima, crnac s crncima, biti svima sve« — kako kaže veliki sv. Pavao.

Božanski naš Učitelj volio se služiti parabolama za svoje naučavanje. Upotrebljavao je zemaljske stvari da objavi nebeske. Zar ne možemo i mi upotrebiti ovu metodu?

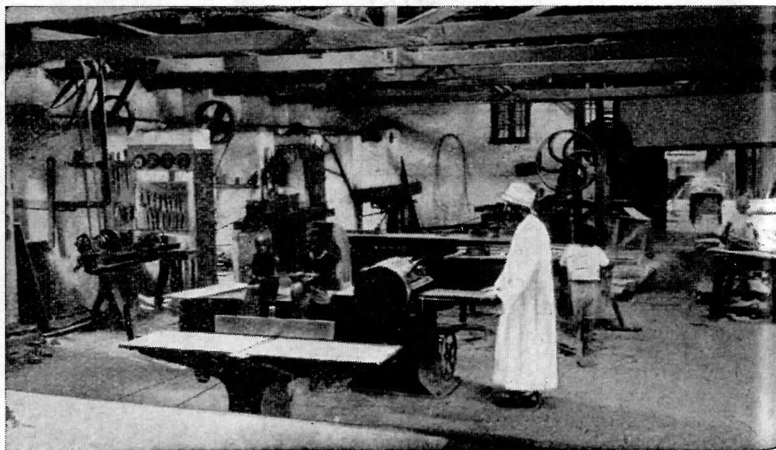
Samo jedan dan!

Bijeli Otac iz misije Lilongve u Nyassi pripovijeda nam o jednome danu iz života dobroga brata Eutemija, brata laika, koji je tamo graditelj i nadzornik, kuhar i vrtlar itd. itd. Slijedimo ga pozorno, da se bolje upoznamo sa životom ovih vrijednih pomoćnika.

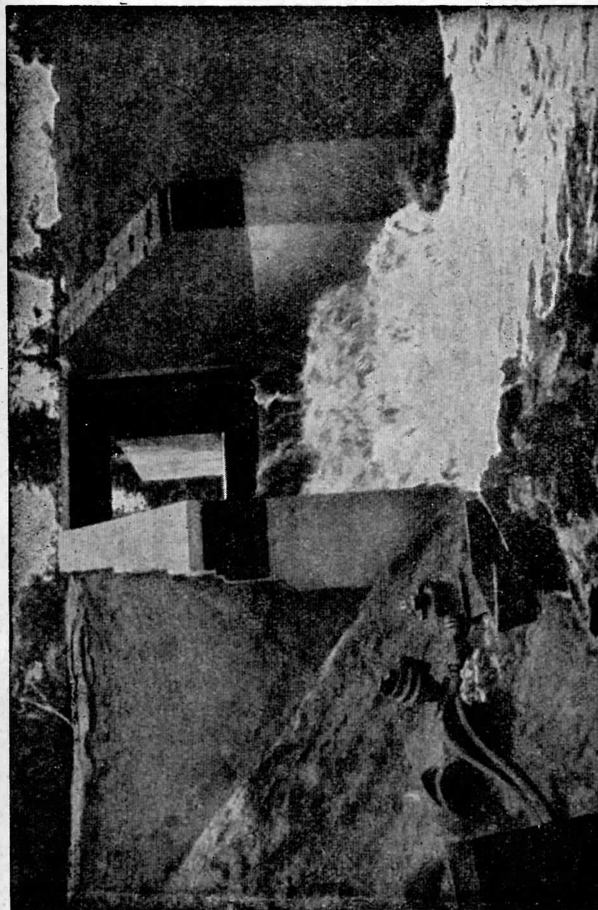
Deset dana nakon svojega dolaska u zemlju Nyassa, dobio sam poziv da provedem Duhove na misiji Mua. Kako nijesam znao Kinjianja jezik, nisam mogao niti propovijedati niti poučavati u katekizmu, te sam zato tražio da pomognem preopterećenim Ocima na drugi način. Preuzeo sam neke manje poslove koje sam mogao obaviti i bez znanja jezika, i služio sam veliku sv. Misu.

U subotu prije Duhova zapita me brat Eutemije ne bih li ga htio pratiti do naselja gubavaca, koje je otprilike 1 km udaljeno od misije, s one strane brežuljka. Tamo on ima da nadgleda gradnju nekoliko novih zgrada, te je mislio, da bi me to moglo zanimati.

Nisam si to dao dvaput reći, nego sam radosno prihvatio, jer je to značilo ostvariti san moje mladosti!

Brat Eutemije u stolarnici

Umjetnički vodopad načinjen od jednoga brata; izvor snage za turbinu

Naime, još dječakom čitao sam sa zanosom život vlč. Oca Damjana na Molokaju. Često sam se molio, da mi padne u dio milost da stupim u njegove stope, no jedva sam se usudio nadati se tako velikoj milosti.

Prije nego smo ostavili misiju skokne brat brzo još u stolarnicu, gdje je zaposleno nekoliko crnaca; nekoji

su pilili stabla u daske i stupove, drugi su pravili grede za krov, stolce, stolove i drugi namještaj. Sve strojeve, pilu, stroj za blanjanje i za tokarstvo tjera mala turbina, koja dobiva svoju snagu od jednoga vodopada.

Pošto je brat dao nekoje upute ostavi radionu. Putovali smo kroz nasad cedra i prešli jednu rječicu, pa stigli u dom gubavaca. Prostire se samo na koja dva jutra zemlje. Više će stabala posjeći da dobiju mjesta za nove stanove.

Otprilike pedesetak muževa i mladića radili su u raznim skupinama pod nadzorom jednoga urođenika. Usred naselja grade crkvicu, koja je duga 18 metara. Kod gradnje zaposleni su crnci, dvanaest na broju. Zidovi su već dosegli visinu od 3 metra. »Ovo zahvaljujemo veledušnosti naših dobrotvora« razjasni mi brat. »Da nismo dobili naročitu potporu za ovo, ne bi nam bilo moguće sagraditi ovako ubavu crkvicu u ova teška vremena.«

»A kako Vam se sviđaju gotski prozori i gotski ulaz?«

Još prije negoli sam mogao izraziti svoje udivljenje za gotski slog, koji mi se najbolje sviđa za kuću Božju, jedan od zidara pozvao je brata radi nekog posla.

»Oprostite, Oče, reče mi brat, »moram samo nabrzo pokazati, kako da svrše pročelje.« Za kojih deset časaka eto ga natrag i mi se uputimo prema temeljima ljekarne. Brat se ogledao za jednim budakom, da se osvjedoči da li su skinuli pješčanu površinu, te došli do čvrstoga tla ilovače.

Zatim smo pošli drugim putem do stražnje strane crkve, gdje se gradi škola. Zidovi su već bili gotovi, upravo su žbukali stijene, a pred otvore pričvršćivali su hasure od suhe trave, koje će kasnije, kada to sredstva dopuste, biti zamijenjene prozorima.

Sad nas je vodio put do jamâ ilovače i pijeska. Kod prve preporučio je brat svojim radnicima, da paze na šljunak, a kod druge opet da prosiju pijesak, inače ne bi bio dosta fin za taracanje. Zatim obiđosmo dva

Brat Eutemije kod žagača

trinaestgodišnja dječaka, koji su miješali pijesak s vodom, a onda ga nogama mijesili.

Zatim dalje do ciglane. Tu su upravo metali ilovaču u kalupe. Hrpe sirove opeke ležale su spremne za peć. Da im kiša ne bi naudila, bile su spremljene pod malim krovovima od trave. Nešto podalje ležale su gotove opeke. Niz dječaka uputio se s njima prema crkvi da ih tamo pruže zidarima. Manji su nosili šest, veći deset opeka, sve lijepo, spretno na glavi.

»Nije li vam jako teško sa svim ovim radnicima?« zapitam brata.

»Rijetko kad! Svuda ima poslovođa, čiji autoritet ja zaštićujem. Dakako da moram neprestano priglédavati. Crnci su naime kao djeca, nevjerojatno bezbrižni, pa mogu lako prouzročiti velike štete. Događa se, da nekoji, koji su već više mjeseci vrlo dobro obavljali svoj posao, najednom sve čine naopačke!

Ne može ih se nikad ostaviti dugo nasamo. Žalibože je sam jedini bijelac, koji radim s njima, i dokle god me vide pred sobom čestito rade.«

»Ali mora ipak da je vrlo mučno uvijek amo tamo obilaziti stolariju, sad opet naselje gubavaca.«

»To već, jer zaista nije lako, četiri do pet puta dnevno prijeći preko brežuljka. Osim toga još moram nadzirati kuhinju i povrtnjak. Kad se naši Oci vrate od bolesnikâ ili iz škole umorni su, ugrijani, a teka imaju malo. Zato se treba pobrinuti za svježu salatu i svježe voće. Da to postignemo treba da nekoliko dječaka stalno pljeve i zalijevaju u vrtu, jer drač ovdje osobito dobro uspijeva. Da, posla ima mnogo, ali ništa mi nije previše, ako im samo uspije dovršiti gradnju u naselju prije nego li započne kišno vrijeme. Šteta samo što ne možemo dospjeti na sve.

Naš bi Preuzvišeni rado dao sagraditi više crkvi, koje su zaista neophodno potrebne, a i on sâm stanuje samo u provizornom stanu.

O, kad bi mladi ljudi u Evropi i Americi znali kako je divan život brata laika u Africi, siguran sam, da bi gdjekoji došao k nama.«

»A nije li Vam misijski život katkada težak?« zapitam dobroga brata.

»Ne, nipošto! Nastojim da točno vršim sve što mi se nalaže. Svaki će mladić, koji znade biti poslušan, naći svoju sreću u misijskom životu, ali tko ne zna slušati, bit će nesretan.«

»A sada, Oče, držim da bi još rado vidjeli koju kućicu naših gubavaca?«

»O, da, vrlo rado.«

Jeza me malo obuzela kad sam slijedio brata prema sjevernoj strani naselja. Tamo je bilo 30 do 40 kolibâ u četiri lijepa ravna reda. Putovi su bili čisto pometeni. Koja opreka običnim urođeničkim selima! Ušli smo u jednu kolibu i ja sam se začudio, kako je unutra sve bilo čisto i uredno. Sestre ovdje imaju veliki utjecaj. Hvala ljekarijama što ih vlada stavlja na raspolaganje, ali još više hvala blagoslovu Božjemu, koji prati požrtvovnu njegu dobrih Sestara, ozdravili su već mnogi gubavci i mogli su se vratiti u svoja rodna sela.

»Ima li tu dosta mjesta za sve gubavce?« zapitam.

»O, ne, ni za deseti dio. U čitavoj zemlji (u Nyassa zemlji) imade gubavaca skoro u svakom selu. Ni izdaleka ne možemo primiti sve; a nije ni uvijek lako spremiti ih u naselje. Da imamo više novaca mogli bismo mnogo više pomoći ovim nesretnicima. Ali mi znamo i to, da svako Božje djelo mora biti obilježeno križem. Sva bogatstva svijeta ne mogu imati uspjeha što ga ima jedna žrtvica na kojoj počiva Božji blagoslov.«

Ovolika dubina misli u jednostavnoga brata bez ikakove više naobrazbe iznenadila bi, ali ona je naravna posljedica svagdanjeg iskustva i razmatranja stvari u svijetlu svete vjere.

*

Kad sam drugi dan — na Duhove — služio veliku svetu Misu duboko me potresla divna duhovska liturgija. Svetkovali smo utemeljenje svete Crkve, dan kada je sv. Petar obratio 3000 ljudi! Zatim sam tužno razmišljao, zašto je nakon skoro 20 stoljeća jedva dvadeseti dio pučanstva ovog ogromnoga kopna našao pravu vjeru? Tajna je to koju tek djelomično možemo odgonetnuti.

Bog hoće da obrati duše samo suradnjom drugih duša. Svećenici moraju naviještati riječ Božju i dijeliti svete Sakramente, braća moraju graditi crkve, škole, bolnice itd.

Katolici kod kuće mogu i moraju pomoći molitvom i veledušnom milostinjom, kako je to veliki misijski papa, blage uspomene Pio XI., opetovno rekao i istaknuo ovu dužnost svih katolika.

Tko bi htio doći u Nyassu da tu pomogne bratu Eutemiju? Vidjeli smo eto kako je jedan jedini dan njegova života krcat poslom i dužnostima sve na veću slavu Božju i za spas neumrlih duša!

A tko će mu pomoći kojom milostinjom prema okolnostima i mogućnosti, a da se ne mora uputiti amo?

Život i smrt urođene Sestre Franjice Mahua.

»Nitko ne može doći k meni, ako ga ne privuče Otac, koji je mene poslao.« Ovako veli Vječna Istina. Da, nebeski Otac privlači i dovodi k Sebi to nam dokazuje povijest zvanja naših crnih Sestara i njihov život u samostanu. Kao dokaz neka posluži Sestra Franjica Mahua, koja je umrla dne 3. siječnja 1933. u siromašnom samostančiću u Peramiho.

Ona se rodila 1905. u Mahande u području Kigonsera. Roditelji bijahu pogani. Sa sedam godina započne školu u Kigonsera a u 12. godini pokrštena je na ime Marana. Njezin crni učitelj, koji još živi, ponosi se njezinim marljivim polaskom škole i njenim tihim, čednim i povučenim bićem. Čim bi škola svršila, Marana je uvijek odmah pošla kući i pomagala je svojoj majci ili starijoj sestri pri kućnim poslovima. Nikada nije sudjelovala na plesu, a naprotiv često je se viđalo primati svete sakramente.

Kad joj je bilo 17 godina, neki otpali kršćanin htjede je uzeti za svoju četvrtu ženu, ali ga Marana odlučno odbije. On se zato uteče njenome ocu, donašao mu koza, novaca i odijela. Kao poreznika kod vlade svi su ga držali vrlo bogatim. Roditelji Marane radovahu se tako bogatome zetu, te nastojahu sklonuti svoju kćerku, — ali uzalud. Kako je svako nagovaranje bilo uzalud, otac postane nestrpljiv i udarcima zaprijeti svojoj kćeri.

Napokon nakon šest dana dade se ona sklonuti, da svojem snuboku ponese košaricu punu brašna i jednog pijetla. Ali ona ne pođe sama k njemu — nego u pratnji svoje istomišljene prijateljice. Marana također ne htjede da ponese sobom mnogih poklonjenih darova njegovih, nego ga zamoli da ih predbježno drži, jer još mora učiniti jedan pohod. Mjesto da uzme svoje zaručne darove, pobježe Marana sa svojom prijateljicom u samostan urođenih Sestara, koji je onda još bio u Kigonseri i tu zamoli, da je prime. Kad je Otac misionar doznao o čemu se radi, rado je primi.

Iza nekoliko dana dođe otac na misiju i zahtjevaše svoju kćerku. Marana mu posve mirno odgovori, da više ne ide iz samostana. Ona želi ostati vjerna svome Spasitelju i ne će da izgubi svoju vjeru i nevinost. Sve očeve pogrde bile su uzalud. Marana ostade stalna.

Godine 1923. preseli se tadanjih 5 urođeničkih Sestara u Peramiho i dođoše pod vodstvo benediktinki.

Crna Sestra hrani pilad

Već slijedeće godine Marana se teško razboli, i nije se više pravo oporavila. Nije se ona nikad tužila, nego je sve podnosila ustrajnošću i predanjem u volju Božju.

Marana se vrlo sviđala svojoj poglavarici i susestrama, naročito njena blagost, poslušnost, točnost i ljubav prema bližnjemu. Pri poslu bijaše uvijek prva, Nije mogla vidjeti gdje drugi trpe a da ne reče utješnu riječ. Dragi Bog vodio ju je mnogim tjelesnim i duševnim bolima, koje je ona sve postojano podnašala. Posebno veliku radost doživjela je god. 1932. kad je smjela pripravljati 40 djevojaka na sveti krst.

Njezina učiteljica, koja ju je vodila 7 godina, izjavila je jednom: »Sestra Franjica (Marana) je vrlo tiha i čedna, vrlo vjerna i pouzdana pri poslu. Ja je nijesam nikad vidjela tvrdoglavu ili mušičavu.«

Sestra Franjica bila je revna štovateljica Presv Srca Isusova, kojemu se predala kao žrtva.

Na Božić 1932. dobije tešku upalu pluća, kojoj je podlegla već 3. siječnja 1933. Sve je boli podnašala vrlo strpljivo, bez svake tužbe, a bila je zahvalna za svaku malu uslugu i svako olakšanje što joj se pružilo. Kad je imala velike boli često je molila iz psalma: Uzmi me, o Gospode, . . ., a k tomu bi dodala: »Hoću da umrem kao žrtva za Presveto Srce Isusovo.«

Dne 31. prosinca 1932. bila je providena svetim sakramentima. U noći od 1. na 2. siječnja srce joj oslabi i svi su mislili, da je nadošao zadnji čas. Kad se opet malo oporavila, počne plakati i reče Sestri bolničarki: »Dragi me Spasitelj još nije uzeo! Sad bi moje srce bilo posve čisto, ali ako opet ozdravim, bojim se, da ću ga opet grijesima iznakaziti.« Bolničarka ju je tješila, rekavši joj, da Božanski Spasitelj možda hoće da po njezinim patnjama i bolima podijeli milost obraćenja kojemu grešniku. — Nato se Sestra Franjica utješi i posve se predade volji svoga Božanskog Otkupitelja. — Još se istoga dana oprosti sa svojim susestrama, zamoli sve za oproštenje i svakoj još reče koju lijepu riječ.

Misionarka sa svojim crnim štićenicima

Slijedeće noći primi svoju zadnju svetu Pričest. Pet časaka kasnije izgubi svijest i tako blago usnu u Gospodinu. Oko 5 sati na večer otpraćena je naša Sestrica na vječni počinak na samostanskom groblju.

Za susestre Sestre Franjice. Sestra Franjica je mrtva i ne treba više samostana, ali zato njezine Susestre, koje žude k istome cilju, čeznu za malim, jednostavnim domom, gdje bi mogle raditi i moliti za spas svojih zemljaka, i onda izmoliti bogato milosrđe za svoje dobrotvore. Pomozite također i vi kod ovog djela vašim bilo većim ili manjim darom. Bog će vam vratiti tisućstruko.

Tako mnogo dobra čine urođeničke Sestre. One su zabrinute majke malih sirotica, razumne učiteljice i uzgojiteljice ženske mladeži, ljubezne njegovateljice staraca i bolesnika. One uživaju potpuno povjerenje svojih zemljaka, i lakše nađu put do njihova srca nego li Bijele Sestre. Bez poteškoća podnašaju žarko podneblje svoje zemlje, koje je prečesto uzrok rane smrti Bijelih Sestara. One znaju jezik i bolje razumiju svojstva svoga naroda. One su zaista najbolje prikladne, da odgoje crni ženski svijet za kršćanstvo. *Tko može pomoći, neka pomogne!*

Himna sv. Petru Klaveru.

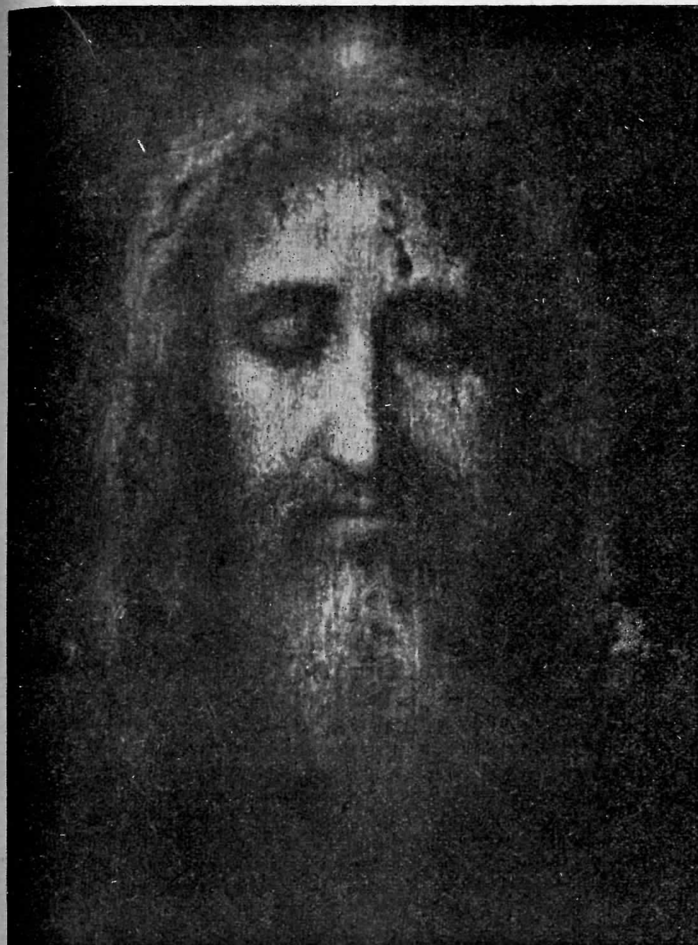
Pozdravljen budi, sveti Petre Klaver,
Uzore naš i zaštitniče drag,
Oče sirota, čija ruka blaga
Vodila crnce na nebeski prag.
Slava ti, sveti Ignacijev sine,
Pjesma nam leti k Tebi u visine!

Robom si samog nazvao ti sebe,
Robom robova kroz života vijek,
Sve biti svima u muci i bolu
Geslo bje tvoje kroz života tijek.
Mučenik ti si za spas duša bio
Tvoja je kruna i tvoj raja dio!

Jedno si samo nastojao uvijek,
Jedan bje cilj života cijelog tvog:
Tješit sirote nevoljne i bijedne,
Duše od ognja spasit vječitog.
Uči nas ljubit — tvoga srca žarom
I milosrđe tvojim dijelit marom.

Pozdravljen budi, sveti Petre Klaver,
Uzore naš i zaštitniče drag,
Oče sirota, čija ruka blaga
Vodila crnce na nebeski prag.
Slava ti, sveti Ignacijev sine
Pjesma nam leti k tebi u visine.

Isuse, Sine Božji, smiluj nam se!

Isuse, Sine Božji, smiluj nam se!

Čitam ovaj zaziv pod slikom Svetoga Lica Boga-čovjeka, našega Gospodina Isusa Krista.

Nije više dijete, nije učitelj svijeta koji prolazi čineći dobro — nego je milostiva Žrtva, Žrtva Svoje ljubavi za nas nevrijedne ljude, Sveto Lice!... S ovim zatvorenim očima što su rasvijetlile nebo i zemlju. S ovim čelom punim tragova krune i kaplje Krvi Božanske. Oči, koje se ne mogu otvoriti od bola zadobivena bičevanjem i od Krvi, koja ih zalijeva.

Ova Božanska usta, koja su Svojim »fiat« stvorila nebo i zemlju i sve nas... Ova obožavana usta, koja su oprostila Magdaleni, Petru i... nama. Ova Božanska usta, koja su nas pozvala na pravu vjeru, i koja su nas toliko puta natrag pozvala s krivoga puta...

Ovo Lice čovječje i Božansko — Lice Jednoga, koji je sve žrtvovao, koji više ništa ne može dati. O, kako nam je drago, da nas promatranje ovoga svetog Lica vodi bliže Bogu, bliže Spasitelju ljudskoga roda.

Sveta je Crkva podjelila oproštenje svakomu koji pobožno promatra Sveto Lice. — Jasno je, da s Njega dolazi spas, »oproštenje«. O Božansko Lice Spasitelja, budi naš spas, budi spasenje Afrike, koja Te još ne poznaje, budi Ti naš i njezin Isus!

Nauči nas moliti za obraćenje pogana, nauči nas zahvaljivati za Tvoje bogato spasenje.

Klanjamo Ti se Kriste i blagoslivljamo Te
jer si po Svojemu svetom križu otkupio svijet!

St. K.

Za kapitaliste.

Zar ima takovih među čitateljima kalendara? »Da«, — odgovaramo smjelo i nadodajemo: ima ih mnogo! Mnogo kapitalista?! Mnogo kapitalista sklonih misijama?! Da, i opet da, ima ih.

Poslušajte, vi neznani kapitaliste, koji raspolažete dragocjenim blagom, ne od zlata i srebra, nego blagom, koje moljac ni rđa ne izjeda, a to je blago trpljenja. To je veliko i dragocjeno blago čija je vrijednost često posve nepoznata i gotovo uvijek podcjenjivana.

Evo, ovo vaše blago i bogatstvo želimo osigurati siromašnim misijama. Trpljenjem iskušane duše, vi možete isprositi obraćenje mnogih neumrlih duša, vi možete isprositi svete svećeničke pozive, svete misionare, koji će širiti kraljevsvo Božje na zemlji, napose među milijunima pogana. Da, blagom trpljenja, bilo to tjelesno ili duševno trpljenje, možemo uvelike nadmašiti materijalno blago. Sjedinimo naše boli i muke s mukama Božanskoga Spasitelja i prikažimo ih Nebeskome Ocu i ove naše molitve prožete bolima donijet će obilna ploda u dušama u dalekoj poganskoj zemlji.

Dajte, dragi kapitaliste, prikažite *jedan dan* u tjednu, i to onaj *koji je najkrcatiji bolima i križevima*, u zajednici s Isusovim mukama na onaj kobni Veliki Petak, prikažite ih u korist misija i ovakav će vam dan biti jedan od najljepših uspomena kroz cijelu vječnost.

Širimo apostolat trpljenja u korist siromašnih misija!

Na ovoj zemlji gdje je sve promjenljivo, jedno jedino ostaje stalno, a to je odnošaj Nebeskoga Kralja prema Svojim prijateljima.

Otkako je On uzdigao stijeg križa, nama se je boriti u njegovoj sjeni, i u sjeni križa moramo izvojštiti pobjedu.

Sv. Tereza od Dj. Isusa.

»Gledajte, kako se ljube međusobno!«

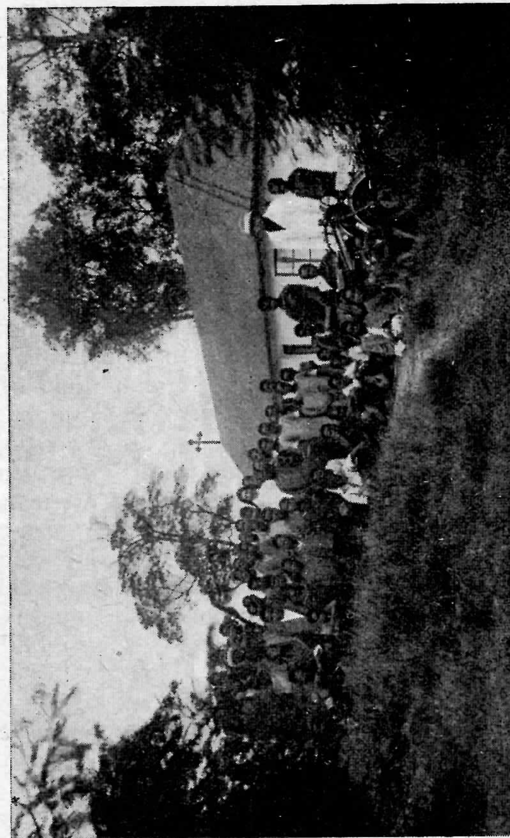
Od Oca Natanaela Biller-a, benediktinca u Kifanya, Istočna Afrika.

Procvat i proširenje kršćanske općine, uglavnom ovisi o spretnosti i požrtvovnosti katehiste.

Matej je već 4 godine na svojoj školi. Cijeli je već niz djece doveo do krstionice i mnogim je poganima po krštenju iza dobre priprave, otvorio vrata raja. Kad samo sazna, da se gdje nalazi kakav mališ, ne miruje tako dugo, dok poganski roditelji mališu ne dopuste, da polazi njegovu školu. Svojim kršćanima i poganima je ono, što dobar katehista treba da bude, povjerenim mu ovčicama: otac, vođa i savjetnik. Uspjelo mu je, da u kršćanskim obiteljima probudi bujni vjerski život. Da, još više. Već se dulje od godinu dana trudi, da u odraslim kršćanima i školskoj djeci probudi smisao za pravu kršćansku ljubav prema bližnjemu. Čestoput čovjek ima nemalih neugodnosti, kad se od ovih ljudi traži, da pomognu bolesnicima. Njemu je uspjelo, da uputi svoje ljude, da se u slučaju bolesti međusobno izmijenjuju u njezi bolesnika, da idu po drva, po vodu ili čak i po lijekove na misijsku postaju, te da spremaju jelo za bolesnika. To su usluge, koje si međusobno iskazuju.

Ali Matej time još nije bio zadovoljan; djelotvorna ljubav morala je još više učiniti. Neka kršćanska žena, imala je veliku groznicu, a isto i njezin muž, koji je još bio poganin. Baš je bilo vrijeme velikih poljskih poslova. Od ranog jutra do kasne večeri mučili se se ljudi, sjekli šumu, kosili travu, kopali i obavljali mnoge druge poslove. Kiše su bile pred vratima, a tko sada zakasni, taj iduće godine neće imati živeža. Matej je vidio da bolesničina njiva još nije obrađena, bolest ju je u tom spriječila.

Jedne večeri iza zajedničke večernje molitve u seoskoj crkvici, kao obično, sastali se kršćani na seoskoj čistini, da pretresu dnevne događaje i doživljaje. Tu Matej stupi pred svoje kršćane i školsku djecu i iznese im svoju molbu. Govorio im je o velikoj očinskoj dobroti Gospodina Boga prema nama ljudima i o neiz-

Pred misijskom crkvicom

mjernoj ljubavi Isusovoj prema nama, koji nam je također zapovjedio, da svojega bližnjega ljubimo ne samo riječima, nego i djelima. On ih je upozorio na to, kako Božanski Spasitelj od nas traži pohađanje bo-

lesnika i međusobno ispomaganje. Nakon toga im je predložio, da kada posvrše svoja polja, lijepo obrade njivu dvaju bolesnika.

Otac je govorio, nije bilo prigovora. Smjesta su se svi složili: sutra ujutro obradit će njive bolesne žene.

Tek što su prvi sunčani zraci doprijeli preko visokih bregova, svi su već bili spremni i prebacili motiku na leđa. Onda je započelo marljivo krčenje i prekopavanje, znoj je curio preko crnih čela i prije nego su se posljednji sunčani traci opet izgubili iza visokih brda, posao je bio gotov. Pogani su čudnim okom gledali svoju djecu, kako rade na tuđem polju, te kako se kršćani, rame uz rame, muče za bolesnu ženu. Divljenje ih je obuzelo, te su govorili: »Pogledajte ove kršćane! Mi radimo za druge samo onda, ako dobijemo piva, a ovi se muče cijeli dan bez ikakve nagrade i plaće. Doista oni su veći od nas, jer imaju međusobne ljubavi!«

Što misionar, koji rijetko dospije u školu, ne smogne, to može učiniti revni katehista, koji umije da spoji ljubav i ustrpljivost, koji u svemu prednjači svojem malenom stadu. Kad bih imao još mnogo ovako nesebičnih katehista, ne bih se bojao; uskoro bi moć poganstva bila skršena, mi bismo za kratko vrijeme predobili pogane za Božju stvar. Ali ovakve pomoćnike moramo odgojiti u dugogodišnjoj školi, a to misionara stoji mnogo truda i muke, a prije svega novaca ... A time oskudijevamo naročito u današnje vrijeme! No, o dobro iškolovanim i dobro odgojenim katehistima može se reći, da oni svojim dugogodišnjim, da, doživotnim radom misijskoj postaji vrate sve što je ona žrtvovala za njihovo školovanje.

»Kraljevstvo Božje trpi silu!«

Ovu Spasiteljevu riječ možemo također primijeniti na škole za katehiste. Samo uz krajnji napor i mnoge žrtve polazi za rukom misijskim biskupima i misionarima, da osnuju i uzdržavaju katehističke škole. Višeput je nužda već prisilila da ih se tu i tamo za neko vrijeme

zatvori ili da se jedan dio učenika otpusti, jer su nedostajala sredstva za njihovo uzdržavanje. Jer bi se baš po njima mnogim dušama imalo otvoriti nebo, to dragi Bog želi, da ih se uzdržaje žrtvama, i to žrtvama sa strane misionara, žrtvama sa strane učenika, i žrtvicama sa strane ... misijskih prijatelja. — Hoćeš li i ti pridonijeti žrtvicu za katehističku školu? —

Lukavci.

Piše misionarka Sv. Križa u bazutskom kraju.

Na misiji već više nije bilo krušnog brašna, a do mlina je bilo daleko. Bazuti mrve žito na jednom kamenu, ali tu je onda sve zajedno: posije i prašina, pa je kruh od toga brašna vrlo crn i težak, tako, da ga je teško uživati nadugo. Stoga smo tražili veće dječake, koji bi naše žito odvezli u mlin. Konačno smo našli, što smo tražili i drugog su jutra vrlo rano bili tu: dva dječaka, svaki s jednim volom. Svakom volu natovarismo pol vreće žita. Kako je mlin daleko, mogli su se tek nakon dva dana povratiti, a to je značilo spremiti hrane za 2 gladna mladića za 2 dana!

Jer smo vrlo oskudijevali, bila je to za nas prava žrtva. Ali dečki nisu smjeli gladovati putem, pa smo ih zato dobro opskrbili kukuruzom i crnim kruhom, čemu su se, kako se činilo, vrlo veselili.

Nakon dva sata već su se vratila obojica, Bartol i Patala.

»No, što se dogodilo?«

»Putem smo doznali, da se danas ne melje. Zato smo se vratili, pa ćemo ići sutra.«

Toga se dana doista nije mljelo, ali su ipak trebali poći onamo, i mjesto navečer ovoga dana, mogli su samljeti žito sjutradan, jer su i onako morali prenoćiti kod mlina. Kada se naravno nije dalo više ništa preinačiti i vreće su skinute s volova.

»A gdje je hrana?«

»Pojeli smo sve!«

»Što, sve, što ste dobili za dva dana?!«

»Pojeli smo štogod smo mogli, a onda smo dozvali druge dječake, da nam pomognu svršiti.«

»Vi obješenjaci! Zašto niste donijeli kruh natrag kad već niste pošli u mlin, a prije toga dobili ste još toliko kukuruzne kaše? Što će sada biti za sutra?«

»Mi ne znamo, što ćete nam dati. Trebali ste nam reći, da donesemo kruh natrag, onda bi znali.«

Što nam je drugo preostalo nego da ponovno spremimo hrane za dva dana za dva gladna želuca i da im dademo opširnije i bolje upute. A za nas bila je to dobra pouka za idući put!

Gospa poziva k bolesniku.

Pripovijeda vlč. Otac Kerkhoff, misionar Mill-Hilla

Poziv k bolesniku. Imamo ih svaki dan, ali ovaj je bio znamenit. Osoba koja je ležala na samrti bila je neka udata žena, protestantkinja. Nijesam je poznavao, premda je stanovala u blizini. Neki se protestanti vrlo boje katoličkog svećenika, pa kadgod on dođe među njih, oni se raziđu, te tako nema zgode da se malo porazgovori s njima.

Pošao sam dakle i kad sam prispio na mjesto gdje je bila skupina ljudi, jer je u ovom kraju običaj posjećivati bolesnike, osobito one koji su na samrti, rekao sam im da se odstrane, jer da želim razgovarati sa umirućom ženom.

Jeste li me zvali, Miriam? zapitam bolesnicu.

Da, Oče, ja ću umrijeti, ja to znam, ali želim umrijeti kao katolikinja.

Gubavci prose soli i odijela (Sol je poslastica za crnce)

A koji je razlog da želite umrijeti kao katolikinja? — upitah je. — Ja vas nisam nikada prije vidio.

Sve ću vam reći, Oče. Vi znate da sam protestantkinja i da sam se vjenčala u našoj crkvi. Imam mnogo rodbine, koji su katolici, i oni su mi često pripovijedali o Gospi. Bilo mi je posve razumljivo što katolici časte Gospu, jer je ona Majka našeg Božanskog Spasitelja. Mi protestanti to ne činimo.

Što sam više o Njoj slušala, to sam je jače zavoljela. Htjela sam imati jedan predmet, koji bi me više približio Njoj. Dobila sam jednu Gospinu medaljicu, koju nosim već dvije godine. Nitko nije za to znao, pa čak ni moj muž, jer je to moglo lako prouzročiti neprilika. Molila sam se Njoj, a ta molitva je bila više slična razgovoru, jer nisam znala ni Zdravo Mariju, ni krunicu. Znala sam da katolici imaju krunicu, ali nisam nikada učila Zdravo Mariju. Običavala sam moliti od Nje da me uzme za svoje dijete i da se brine za mene. I Ona je bila, koja mi je kazala da pozovem svećenika i da umrem kao katolikinja. To je sve, što imam da vam kažem.

To je bilo sve, što je imala da mi kaže.

Malo riječi, ali velika milost koja je čitavo vrijeme djelovala u njezinoj duši. I naša joj je Gospa posredovala veliku milost sretne smrti. Ja sam je poučio, podijelio joj sve sakramente i kad sam odlazio, ona se je osjećala potpuno sretnom što je konačno postala pravo dijete Marijino. Umrla je još iste noći i u nebu ju je dočekala njezina Nebeska Majka.

PRIMJERI PRIVLAČE

Jedne Bijele nedjelje kad je osamnaestero djece pošlo k prvoj sv. Pričesti, dođe naveče neki stari poganin k Ocu i reče: Oče, i ja sad hoću da postanem kršćanin. Sada znadem, da je poganstvo zlo. Danas mi je to kazalo moje srce. I staroga poganina dirnula je sreća djece.

Misionar iz misije Andara u Jugozap. Africi.

U dalekom zaleđu Natala.

Piše Otac Kabon, Oblat Bezgrešne Djevice.

»Zar ništa više, Franjo?... Ne propuštaš li kakove pogreške?«

»Ja te slušam, Oče... Pripovijest je prelijepa! Nisam se usudio, prekidati te... Moje je srce tako sretno...

Začuđeno pogleda misionar na svog mladog učitelja, komu se niz obraze kotrljaju dvije krupne suze. Franjo Nolimande pametan je mladić. On je u kolegiju trapista proveo osam školskih godina i vlada engleskim jezikom kao svojim zulu. Zato je misionaru dragocjeni pomagač u jezikoslovlju. Svake večeri, kada je svršio svoj posao kod seoskog obućara, uspne se k misiji, da pomogne Ocu kod pripave na nedjeljnu propovijed. Ali danas, u predvečerje svetkovine Uznesenja Marijina, iznenada je, usred ispravljanja propovijedi o nebeskoj Kraljici, dirnut zašutio.

»Čitaj mi tu pripovijest još jednom, Oče, tako je lijepa!«

I Otac opetuje ono mjesto iz života svetog Alfonza Rodrigeza:

Presveta Djevica ukazala se jednog dana svome sluzi Alfonzu. »Dijete,« zapitala ga je, »ljubiš li me zaista?«

»O, preblažena Djevice, ta ti znaš, da te ljubim.«

»Ljubiš li me uistinu iz sveg srca?«

»Sigurno, nebeska Majko. Ja te ljubim toliko, koliko je to samo moguće.«

Po treći put ga je nebeska Kraljica upitala isto.

Tada joj svetac duboko dirnut odgovori:

»Da, nebeska moja Majko! Jer me tako opetovano pitaš, reći ću ti: ja te ljubim više, nego što ti ljubiš mene.«

Ali Marija s nadzemaljskim smiješkom odgovori:

»Više nego što ja ljubim tebe?... O, ne, Alfonze, to je posve nemoguće. Gledaj, drago dijete, ja ljubim tebe i svakog pojedinog čovjeka više, nego što svi anđeli i sveci ljube Boga.«

»Kako je to lijepo, Oče! Kako to dira srce! Ja nisam ni znao, da nas Marija toliko voli, pa i nas, siromašne, prezrene crnce! Zar ne, sutra ćeš u crkvi ovu pripovijest reći vrlo polagano i jasno, da je svi dobro razumiju, pa da je onda mogu

opetovati kod kuće djeci, starcima, bolesnicima, poganima i svima, koji nisu mogli doći u crkvu.«

Na misijskom putovanju u bazutskom kraju

Franjo je otišao. Misionar ostade sâm na misiji. Polagano koraca dolje-gore duž drvoreda, koji vodi prema brežuljku. Tu se

uzdiže crkva, pa dvije školske zgrade i bolnice za evropske koloniste i urođenike. Do nogu mu se saneno stere grad Ladysmith, glasovit sa svoje junačke obrane za burskog rata. Između rijeke i brežuljka steru se kuće. Kršćani koji tu stanuju, sutra će svi u crkvu. Vječno spasenje olakšano im je.

Ali oni tamo vani!... Svećenikov pogled upravi se prema ogromnom vršku Ilenge, pa Mont Pendu i plosnatom Uhlumayo (rastuće brdo), koji kao da se dotiču obzorja. Tamo, na podnožju tih orijaša, daleko 50—70 kilometara, teče Ndaka (prljava rijeka) i Tugela (udivljenja vrijedna). U grozničavom području tih rijeka živu hiljade, koji o blagoj vijesti evanđelja nisu još čuli ni riječi: sitoli, amatembu, mabazo... Na jugu dižu se u daljini od 20—35—50 kilometara visovi Kolenza, Epovena i Egombe. U udaljenosti od kojih 100 kilometara zatvara vidik poput tamnog zida gora Draken. Poput kakve sredovječne tvrđave odcrtava se visoravan Champagne od modre pozadine. Dalje, kao bizantinska građevina »katedrala«, onda četverokutna gromada Mont-aux-Sources, gdje izvire Tugela. Konačno »Sentinelle«, uspravno i okomito, zimi u veličanstvenom snijежnom ogrtaču, prava straža postavljena na granicu Bazuto-zemlje, Oranja i Natala.

Ovo s malo bijelaca naseljeno neprijatno gorje neosporivo je područje nekih 50.000 ponosnih Zulua, Amazizi i Amangvane. Tamo nema ni jednog svećenika, nema škole, gdje bi se djecu uvodilo u vjerske istine, nikakovo zvono ne zove ove razbaštinjenike k dragoj božićnoj svečanosti, k veselom Uskrsnom slavlju, k blagdanu Uzašašća, k Svim Svetima. Jedan jedini misionar, hrabri starac od 70 godina, pohađa od vremena do vremena na konju ili u volovskim kolima onih 800 kršćana, rasijanih u neizmjernoj pustoši. A danas moli svog mlađeg subrata, da mu oduzme preteško breme, brigu za te udaljene postaje.

Ove lijepe kolovoške večeri polaze misli mladog misionara k tim siromašnim, po neizmjernim daljinama Natala rastepenim kršćanima, k djeci bez škole, k bolesnicima bez svećenika, k poganima, koji umiru bez krštenja, k svima koje sutrašnji blagdan Majke Božje ne će vidjeti ovdje.

*

Odonda su prošle četiri godine. Na podnožju Uhlumayo biskup Delalle osnovao je novu misiju. Uzdiže se škola — crkva i jedan svećenik stanuje uz nju. U područjima Ladysmith i Uhlumayo osnovane su jedna za drugom četiri škole-podružnice. Kolenzo na obali Tugele, ima dražesnu crkvicu, i djeca koja stanuju u tim područjima dobivaju dnevno obuku u vjeri u školama u Kolenzu, Utomtvane i Egombi. Sada je još samo manjkalo dušobrižništvo za stanovnike Draken-gorja.

Jedan plemeniti dar Družbe sv. Petra Klavera omogućio je biskupu Delalle kupnju od 100 jutara vanredno povoljnog gradilišta u središtu okruga. Za kratko vrijeme škola je bila sagrađena, i naskoro je započela obuka s 84 učenika. Na 6. travnja 1938. blagoslovio je biskup Delalle ovu misiju i stavio je pod zaštitu Marije Terezije Ledóchowske. Zgrada još nije isplaćena, a već ljudi mole nove škole u Betaniji i Engoli. U Betaniji već ima jedan katolik oveliku prostoriju iz nabijene zemlje, u nju bi stalo do 60 djece, kada bi samo bilo sredstava za plaćanje jedne učiteljice. Engola, na granici velikog područja naseobina, bila bi idealna postaja, gdje bi se moglo računati s državnim plaćanjem naših učitelja. Ostala tri okružna mjesta koje obuhvaća misija Marije Terezije, mogli bi lakše čekati nekoliko godina. Tamo je manje katolika, a obraćenja su premda stalna, ipak znatno sporija.

Neka bi nam velika dobrotvorka afričkih misija, službenica Božja Marija Terezija Ledóchowska i nadalje iskazivala svoju pomoć po kojoj se ostvarilo dugo željkovano djelo na podnožju Draken-gorja. Mi se nadamo, da ćemo njezinim zagovorom dobiti naskoro nesamo sredstva za isplatu naših građevnih dugova, nego i za otvorenje navedenih važnih škola.

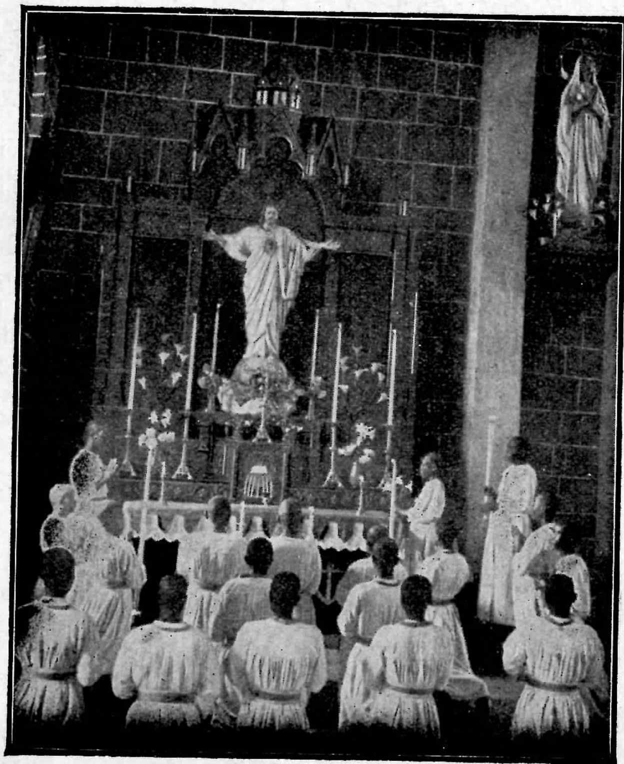
Kasnije će se ako Bog hoće, podići velika crkva u glavnoj misiji Bergville na čast utemeljiteljice Družbe sv. Petra Klavera. U njezinoj će sjeni jednostavni župni stan naseliti sretni natalski misionari. Onda će nedjeljama i blagdanima zvuk zvona Marije-Terezijine misije navješćati otkupljenje ovim narodima. I nebrojeni će dohrliti, s gora i dolina, da pjevaju slavu svoje nebeske Majke, koji ih vodi k svom božanskom Sinu. A kod kuće, u kolibama, vesela će srca pripovijedati djeci, starcima, bolesnicima i siromašnim poganima, svima, koji nisu mogli doći k svečanosti, kako nebeska Kraljica tako mnogo voli i siromašne crnce, jer Ona je Majka cijeloga roda ljudskoga.

ISUS PREDRAGI
i
MAJČICA MILA
DOBROTVORI DRAGI,
VAŠA PLAĆA BILA!

Ljubim Te, o Bože moj . . .

Ljubim Te, Bože, neizmjerno,
zanosno pjevam slavu Tvoju,
ma da je moje neznatno, smjerno
pjevanje slično kapljici, koju
morske dubine gutaju malu.
O, daj da na tvom Srcu Svetom
žarko Ti mogu reći u hvalu:
Ja ljubim Te, o Bože moj!

Ura molitve crnih kandidatica

Čeznem za Tobom, Bože dragi,
vječno sveto, čisto Biće;
ljubim Te, kad mi rosi Tvoj blagi
posmjeh i kad grom gnjeva Ti riče.
Suza trepèri radosnica
s molitve žarke u mom oku,
uzdah Ti šapće čežnju duboku:
Ja ljubim Te, o Bože moj!

Ljubim ko cv'jeće svjetlo danje,
kao što ptica tratine bujne;
ljubim ko mladost čarne sanje,
što joj ih sreća satkala rujne.
Volim Te kako nebo se voli
Nisi l' mi Nebo? Nisi l' mi sve?
Ljubav mi srca Tebi tek moli:
O Bože moj, ja ljubim Te!

Ljubim Te, Bože, nado moja!
Srce mi k Tebi teži gore
kad se kroz bure nepokoja
zemaljski u njem vihri bore;
al' i kad milo berem cv'jeće
zlaćana usred sjaja sreće
pjesma Ti moja kliče, gle,
O Bože moj, ja ljubim Te!

Ljubim Te, ljubim, Biće drago!
U srcu mome Ime Ti sjaji,
rajski taj plamen, čuvstvo blago,
blagoslov neba žiću mi gaji:
Pa i kad jednom zovneš me k Sebi,
Jedino kad mi Ti budneš Sve,
oh daj, da usne tad šapnu Tebi:
O BOŽE MOJ, JA LJUBIM TE!

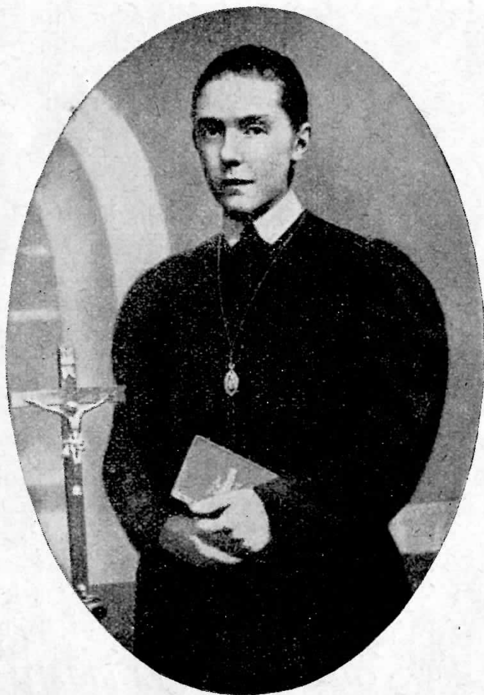
Madžarski spjevao Lévay M.

Tko će naći vrsnu ženu?

Marija Terezija Ledóchowska, Majka Afrike.

Koje riječi mogu bolje opisati »vrsnu ženu« nego li riječi iz Svetoga Pisma?

Marija Terezija bila je zaista takova. *»Rukom se svojom maša teških stvari«, »Od rada ruku svojih gradi vinograd«.* Osnivanjem Družbe sv. Petra Klavera ona je zasadila u Sv. Crkvi vinograd, koji rađa obilnim plodom.

Marija Terezija, mlada Utemeljiteljica

»Ruku svoju otvara potrebnome i dlanove svoje pruža ubogome«. Najbijedniji, najzapušteniji, najnesrećniji, našli su veliku zaštitnicu i pomoćnicu u Mariji Tereziji. Misionar i crnci iz cijele Afrike nazivlju je svojom »majkom«.

»Prijevarna je ljupkost i tašta ljepota«. Marija Terezija duboko je razmišljala o ovim riječima i okrenula je leđa radostima i častima, koje joj je život htio pružiti.

». . . smijat će se u posljednji dan«. Da! s posmjehom na ustima ostavila je Marija Terezija ovaj svijet i pošla je ususret svojemu Sucu. *»Žena koja se boji Gospoda, zaslužuje pohvalu«.* »Pohvala« bila je dobrodošlica koju je dobila od Gospodara, kojemu je služila tako neumorno.

Ovo nam pokazuje jasno bezbroj milosti i pomoći, koje Bog dijeli posredovanjem Marije Terezije Ledóchowske, Njegove vjerne službenice:

Sestra Marija H., Benediktinka iz Peramiha u Istočnoj Africi, javlja nam slijedeće:

Ja imam veliko pouzdanje u službenicu Božju Mariju Tereziju. Kad sam prije 3 godine teško obolila od reume zglobova, cijela je kuća, po savjetu preč. Oca poglavara, održala devetnicu za moje ozdravljenje. Prečasni je rekao: »Marija Terezija je naša majka i mi se smijemo nadati da će nam pomoći«.

Moje se stanje isprvice očigledno pogoršalo tako, da liječnik nije imao nikakove nade. To je potrajalo dva mjeseca. Tada se približavao 6. srpanj, t. j. dan blažene smrti službenice Božje i Sestra bolničarka i ja započele smo novu gorljivu devetnicu. U međuvremenu izbila je bolest još jednom svom snagom svojom što je potrajalo nekoliko dana bez ikoje olakšice. S još većim pouzdanjem vapila sam k »majci« za pomoć tako, da bi liječnik ovaj puta mogao ustanoviti poboljšanje. I začudo! premda su me u noći još mučile teške boli, drugoga je dana liječnik zaista ustanovo malo poboljšanje.

Naravno, da sam se vrlo veselila i pripisala ovu očitu pomoć našoj dobroj majci. Od tada mi je tjedan za tjednom krenulo na bolje i naskoro sam smjela pomalo ustajati i danomice mi je bivalo bolje. I eto danas nakon šestmjesečnog bolovanja zdravlje mi dobro služi i ja opet mogu obavljati svoje dužnosti u kući u sakristiji, u praonici i šivaonici. Tisućstruka hvala n a š o j d o b r o j m a j c i!

*

Ovim želim da se odužim Vašoj blagopokojnoj utemeljiteljici. Kad sam uslijed hudih napadaja migrene postala posve nesposobna za posao, utekla sam se Mariji Tereziji za pomoć. Nakon više devetnica nastupilo je znatno poboljšanje. Obećala sam da ću objelodaniti ako za vrijeme od jednog mjeseca ne nastupi novi napadaj. Od Božića mogu opet obavljati sve svoje dužnosti i zato hoću da ovime ispunim svoje obećanje. Sada ću započeti devetnicu u ime hvale i da je molim za daljnju pomoć. *Sestra Margarita,* Družba Duha Svetoga, misija Kalimoni, Istočna Afrika.

U potpunom suglasju s dekretom Urbana VIII. izjavljujemo, da se u svemu, što se u gore navedenim slučajevima prikazuje »čudnovatim« i slično, potpuno podlažemo sudu Svete Crkve.

Svi koji po zagovoru Marije Terezije dobiju kakovu milost ili pomoć, neka to izvole javiti Družbi sv. Petra Klavera, Zagreb, Draškovićeva ulica 12.

Nedavno je izašao opširni

ŽIVOTOPIS MARIJE TEREZIJE LEDÓCHOWSKE.

Knjiga je vrlo ukusno izrađena, ima 300 stranica i 19 slika na umjetničkom papiru. Cijena joj je samo 20.— din. broširano, a uvezana 30.— din.

Navodimo ovdje samo koji redak naših Natpastira o Mariji Tereziji:

Naš Preuzvišeni Metropolita Dr. A. Stepinac veli: *»Grofica Ledóchowska stoji u povijesti katoličke Crkve kao jedna od osobito značajnih pojava«,*

a Preuzvišeni Dr. Ivan Šarić, koji je g. 1912. osobno razgovarao s Marijom Terezijom veli: *»Razgovarao sam s njom i ostao u uvjerenju, da sam razgovarao sa sveticom«.*

*

Knjigu je priredila naša velevrijedna književnica i kulturna radnica *profesorica Štefa Kršnjavi-Iskra.*

Prijatelji, naručite odmah, ova će Vam knjiga pružiti pravi duhovni užitak.

Naslov: DRUŽBA SV. PETRA KLAVERA, Zagreb Draškovićeva 12.

Dragi Bog na djelu.

Sanduci stoje spremni za Afriku. Još manjka samo jedna neophodno nužna stvar. Nažalost jedna, koja nije znala da još nije sve potpuno, naručila je već i kola za otpremu. Sjutra u šest i pol treba da dođu da otpreme darovane stvari. Što da se učini? Pomoćne se misionarke svjetuju međusobno ali izgleda da nema

Sa misijske izložbe

izlaza. Utekoše se pouzdanoj molitvi. Same nijesu znale odakle i kako bi mogla doći pomoć.

Slijedećeg jutra u pet i pol, dok su još bile kod sv. Mise u kapeli, zazvoni na kućnim vratima. Tko bi to mogao biti tako rano? Prijazna stara gospođa stoji pred vratima, i reče: »Ah, oprostite da tako rano dolazim! Cijelu noć nisam mogla spavati. Sve me nešto tjeralo, da vam danas rano nešto donesem. Ona stupi unutra i donese upravo ono (ni manje, ni više), što je manjkalo, da se pošiljka otpremi u Afriku. Kako srdačno zahvalile su pomoćne misionarke dragom Bogu, što je po ovoj plemenitoj duši poslao pomoć.

O neizmjerna Dobroto, koja se tako ljubezno brineš za one crne sirotane i nalaziš puteva i sredstava, gdje čovječji savjet ne dostaje. Tebi hvala, čast i slava!

Veliki sanduk za Afriku spreman čeka u predsoblju. Još ima mjesta samo za jedan misal. I taj bi zaista bio vrlo potreban u jednoj novoj misiji. Ali odakle da se uzme misal? I opet pouzdana molitva Božjoj Providnosti.

U 11 sati prije podne zazvoni kućno zvono. Jedan svećenik upita na vratima: »Trebate li možda misal? Rado bih jednoga poklonio za misije.«

Pomoćna misionarka pokaže svećeniku sanduk i reče: »Prečasni, ovdje manjka upravo još jedan misal, onda možemo odaslati pošiljku.«

Radosno obeća svećenik misal i u jedan sat moglo je prazno mjesto biti ispunjeno, a škrinja zatvorena.

Tako se brine dobri Bog za svoju djecu u dalekoj Africi. Tako uslišava pouzdanu molitvu, ispunjuje tihe želje! Tko tu još smije dvojiti ili klonuti duhom?

Zvanje »Pomoćne misionarke« za Afriku

Napisala Marija Terezija Ledóchowska, utemeljiteljica Družbe sv. Petra Klavera. — Katoličke djevojke, koje žele da se posvete misijskom radu neka pročitaju ovu

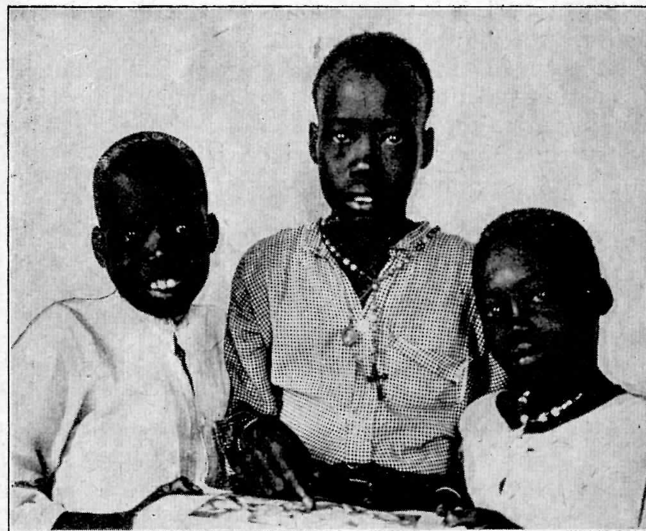
knjižicu, da upoznaju, da li ih Bog zove u Družbu ove gorljive apostolske duše i službenice Božje.

Pomoćne misionarke sakupljaju sredstva potrebna za rad katoličkih misionara u Africi. Pomoću misijskih glasila »Jeka iz Afrike« za odrasle i »Crnče« za mladež te misijskog kalendara i brošurica šire misijsku ideju. Knjižica stoji samo 3 dinara. Naručuje se kod: Družbe sv. Petra Klavera, Zagreb, Draškovićeva 12.

Teška zadaća.

Od Sestre Evangeline iz Južne Afrike.

Današnji je dan osobito važan za naše mališe. Crna učiteljica dala im je tešku računsku zadaću, a kao nagradu za najbolje rješenje odredila je jednu lijepu sličicu. Da, zato će se svi valjano trsiti.

Tri mali Denka iz misije Mgra Mlakića

U školskom dvorištu odmah svi posjedaju i razmišljaju nagnuti nad pločicom od škriljevca. Prste, noge i ruke uzimaju u pomoć. Nažalost danas ne mogu brojiti još i prste od najbližih drugova, jer danas sjede udaljeni jedan od drugoga, da ne bi slučajno opet jednostavno prepisali zadaću. Tako je naredila stroga učiteljica. Ali možda bih barem u prolazu mogao zaviriti u susjedovu pločicu, umovao je mali Matija.

»O, gle, ovaj ima *20*, a ja imam *21*, naime mojih 10 ručnih i 10 nožnih prstiju i moj nos čine skupa *21!* Onaj tamo ne zna računati. Ali možda ipak on ima pravo! Odmah stane brojiti susjedove prste i nos, ali nikako mu ne izađe broj *20!* Konačno ostavi brojenje i pozove u pomoć Sestru, koja je baš prolazila dvorištem:

»Sestro, onaj tamo ima samo *9* prstiju i zato ne može dobro računati.«

Sestra baci jedan pogled na lošu zadaću i reče: »Mališu, broj još jednom!«

Opet počne brojiti susjedove prste. Onda mu najednom sine svijetlo: »Ah, moj nos ne mora biti pri toj zadaći, da, da, upravo je *20* bez nosa!« Zatim brzo poviče Sestri: »Dobro je, Sestro, i onaj ima deset prstiju, samo moga nosa nije trebalo pri tom!«

Prenos kućice — jednostavna stvar.

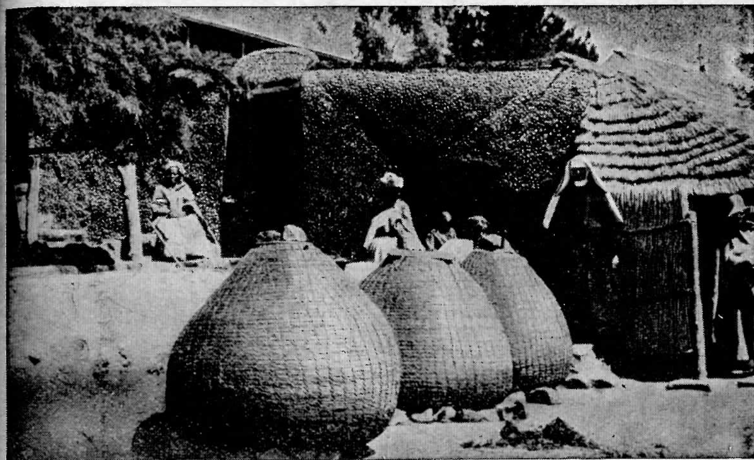
Piše Sestra Kalista, benediktinka u Svakopmundu.

Kada se ovdje kojoj porodici prohtije, da stanuje na drugome mjestu, bilo zato što joj susjedstvo ne prija ili iz ma kojeg drugog razloga, onda vrlo brzo nađu sredstvo da ispune svoje želje.

Jednostavno pozovu jake odrasle ljude, koji uhvate kolibu na sva 4 ugla i prenose je na drugo mjesto, t. j. onamo gdje to dotična obitelj želi.

Ovo je prenošenje kućice obično praćeno urnebesnom galamom od žena i djece, koja veselo trče za njom.

Nije li to vrlo ugodno i jednostavno, da se smjestiš baš tamo gdje ti srce želi?!

Dvorac crnačkoga poglavice. Ove ogromne košare služe im namjesto žitnice

Ustrajnost.

Piše misionar Sinova Presv. Srca, Lira, Ekvatorijalni Nil.

Filip Opio, novokrštenik, dobio je nalog, da ode za katehistu u jedno posve pogansko selo 50 kilometara udaljeno od misije.

Pošao je s oduševljenjem novoobraćenika, pun želje, da svojoj nesretnoj braći donese dragocjeno blago svete vjere. Potražio je prikladno mjesto, načinio tamo kolibu i nataknuo na nju križ. Nadao se, da će znak spasenja i života i njegova neprekidna molitva donijeti plodove.

Prolaznici su znatiželjno promatrali neobičan ures ove kolibe i jer sami nisu mogli odgonetnuti zagonetku, zapitali su Filipa za razjašnjenje. A ovaj je upravo na to čekao, da posije prvo sjeme blage vijesti. Prvi je korak bio učinjen. Sada je revni katehista htio zvukom bubnja dozivati djecu k svojoj kolibi. Posudio si je jedan bubanj i počeo snažno udarati po njemu.

Ljudi su mislili, da je to poziv na ples i došli hrpimice. Filip se vanredno razveselio i od srca je zahvaljivao Bogu za to. Već su ga salijetali pitanjima, što zapravo hoće, kada je odložio bubanj i progovorio o potrebi, da poslušaju njegovu uputu, kako da jednom postanu djeca Božja. Na taj neočekivani odgovor pogani su se začuđeno pogledali, i jedan se za drugim polako odšuljao. Govornik je dobro vidio, kako se smanjuje broj njegovih slušatelja. Kako bi ih rado zadržao sve redom, ali uzalud! Naskoro bijaše sâm, s bubnjem kraj sebe. Siromašni Filip! Tako veliki neuspjeh nije očekivao. Žalostan pođe natrag u svoju kolibu ...

Dugo je razmišljao, što da učini. Konačno se odluči, da pođe k misionaru i da ga zamoli, da ga pošalje u koje drugo selo. Ali misionar nije pristao, nego ga je hrabrio, neka se vrati na svoje mjesto.

Filip posluša i vrativši se na bojište, pokuša novi napad, da privuče k sebi djecu. Ali ni jedan jedini mali fakinčić ne htjede ga slušati.

Tako je prošla jedna godina, pa druga, treća, a da znoj siromašnog katehiste nije mogao oploditi suhu zemlju. Ali nije bilo sve izgubljeno. Nekoliko umiruće djece mogao je pokrstiti, pa su ona poletjela u nebo. Kada ga je misionar posjetio, osokolio ga je riječima: »Vidiš, nešto je ipak već uspjelo — drugo će slijediti.«

Toliki duh požrtvovnosti nije mogao ostati besplodan. Kucnuo je čas milosti. Oguma, jedno živahno momče, bio je prvi, koji je prolomio led, drugi su ga naskoro slijedili.

I sve je više i više njih dolazilo. Dobri je Filip s veseljem gledao, kako se broj njegovih učenika povećava i revno ih je svaki dan poučavao. A onda je došlo vrijeme, kada ih je mogao odvesti k misionaru na krštenje. Kao djeca Božja, s punom revnošću i nevinosti, vratili su se k svojim kolibama. Ali nije im bilo dosta da neprocjenjivo blago vjere sačuvaju za sebe, postali

su malim apostolima i pobudili i u drugima želju, da postanu kršćanima.

Tako je iz te suhe zemlje pod dahom milosti niknulo sveto sjeme. Danas poput oaze zeleni i cvate tamo kršćanska općina s vlastitom crkvicom, gdje se nedjeljama sabiru na molitvu i tumačenje Evanđelja. Tumači ga Filip i s opravdanim ponosom govori često svojim novokršćanima: »Vi ste moja djeca, jer sam vas ja poučio u vjeri.«

Erminije, mali vođa sirote stare slijepice sa misije Bahr-el-Ghazal

Crnčići pišu malim Hrvatima.

Jednog dana misionar
Pod palmu je trudan sio,
Oko sebe crnu djecu
Ko piliće sakupio.
Pričao im priče male
O njihovoj braći bijeloj
Što se mole dobrom Bogu
Po domaji našoj cijeloj.
»Draga djeco — on će njima —
U dalekom onom kraju
Što Hrvatskom svak je zove
Svako selo sliči raju.«
»Kako, Oče? — veli jedan
Mali crnčić, vatra živa —
Ti si reko da je ondje
Raj gdje dobri Bog prebiva.«
»Dobro kažeš, dragi sinko,
Misionar njemu veli,
Ali ću ti i to kazat
Kad ti srce vruće želi.
Raj je pravi svako mjesto
Gdje Bog dragi stanak nađe,
U raju je svaki čovjek
Kada u to mjesto zađe.
U Hrvatskoj selo svako —
Čujte dobro, djeco mila,
Ima crkvu gdje se ljubav
Boga našeg tiho skrila.
U Hostiji sitnoj, maloj
Na oltaru što se čuva
Isus dragi vječno bdije
U prilici prostog kruva.
Mala djeca k njemu hrle,
Pobožno se njemu mole,
Njemu kažu svoje želje,
Njemu kažu da Ga vole.«
Misionar nije mogo
Govoriti više djeci,
Jer su nježna crna lica
Bila slična maloj rijeci.
Plakala su dugo, dugo
Što i oni nijesu tako
Sretni da se uvijek mogu
Pomoliti Bogu lako.

Njihova je crkva mala
Pokrivena slamom suhom
A kuće su predaleko
Pa su u njoj samo duhom.
Zato kad je misionar
Svojom pričom već prestao
Onaj mali crnčić živi
Na poso se velik dao.
Izvadio papir bijeli
I olovku jošte k tome
Pa je reko odlučito
Malom crnom zboru svome:
»Napišimo listak mali
Onoj našoj braći bijeloj
Što se mole dobrom Bogu
Po Hrvatskoj zemlji cijeloj.
Zamolimo braću dobru
Da nam štogod pošlju amo,
Pa da i mi crkvu lijepu
Ovdje kod nas sazidamo.«
Složile se glave male,
I počele objavljivat,
Želje svoje, a crnčić ih
Na papiru ispisivat:
»Draga naša braćo bijela —
Pišu dobri crnci mali —
»Duša naša moli cijela
Da biste nam nešto dali.
Mi smo puki siromasi,
Bez odijela i bez hrane,
Goli, gladni provodimo
Cijele duge Božje dane.
No ipak nam nije stalo
Ni za hranu ni odijelo,
Nešto drugo traži samo
Naše toplo srce cijelo.
Raspršano naše selo
Sitnu, malu crkvu ima,
Nekoliko samo duša
Ova naša crkva prima.
Od trstika sazidana,
Suhom slamom pokrivena,
I za svakog jačeg vjetra
Bude uvijek otkrivena.

Crnčići oko drage slike Majke vječne pomoći

Zato, braćo, molimo vas
Pošaljite štogod nama,
Bog će dragi stoput više
Uzvratiti svima vama.
U crkvici što će biti
Ures našeg jadnog kraja
Molit ćemo dobrog Boga
Da vas čuva svakog vaja.

Malim darkom, molitvama
Sjetite se djece crne
I žrtvice kao darak
K dragom Bogu nek se vrne.
A sada još čujte želju,
Što je šalju crnci mali:
Bog neka Vas blagoslovi,
Za sve ono što ste dali.«

Milovanac — Makarska

Danas se neće plesati.

Monsignor Julien, Bijeli Otac, Apostolski Vikar iz Nyasse.

Neki kukavni i zao učitelj jedne nevjerničke škole odlučio je da prezirom i porugom uništi vjeru katoličke djece. Iskrivljivao je povjesne činjenice i rugao se čak i najsvetijim običajima prikazujući ih smiješno. Posljedica se brzo pokazala; naskoro su se djeca stidjela da izvan škole vjeruju ili čine ono čemu su se u školi smijali.

Jednoga dana, kada je opet htio da prikaže »strašno smiješnu« zgodu, sakupi neki mali, ali pametni dječačić svoje drugove poslije škole. Jednoglasno zaključe da dokončaju ova ružna izrugivanja. Odluka je glasila: »Kad on ispriča svoju priču, *ne ćemo se smijati*...«

Idejni svijet naših primitivaca u Nyassi, koji još nije tako razvijen, ne pruža za sada neprijatelju kršćanskoga mišljenja polje napadaja. On privlači naše siromašne ljude sjetilima. On ne treba ovdje ništa novo da uvodi... U Africi večerom pri mjesečini plešu. Dovoljno je, da se taj običaj podržava. Najgori od ovih plesača udruže se u tajne grupe, uvrste u njih sve ljude iz okolice, selo za selom. Tako zlo veže jedno s drugim.

Glavni su plesači često puta moćniji od poglavica. Prije svega više ih se boje, jer raspolažu jakim sredstvima da svojim zlim udrugama pribave poštovanje... Još vidim pred sobom jednog starog poglavicu, kojemu smo predlagali da u svome selu osnuje katoličku školu, kako je pridušenim glasom odgovorio: »Strah me je... bojim se *drugih*... Kad u našim selima umre čovjek, iznesu bubnjeve pa čak i djeca — tako hoće oni *drugi* — moraju ići kao i svi ostali...« Ovi su bubnjevi isti oni, što se čuju i kod plesa. A kako ima plesova i plesova, tako ima bubnjeva i bubnjeva. Bubnjevi su ono, čiji prodorni glas i bubnjanje, za mjesečnih večeri zaglušuje sve druge. To su bubnjevi onih drugih, majstora zlih plesova... i gospodara cijeloga sela. Udara se u bubanj, kad drugi hoće, naime pri različnim važnim zgodama kod kojih sotona hoće da bude majstorom. Ali naročito kad umre koji član.

Dogodilo se, da smo u jednome selu, čiji se poglavica bio oslobodio straha pred *onim drugima*, mogli obaviti prva krštenja. I dvanaestgodišnji sin poglavice bio je jedan od novokrštenika. Kao da je htio da učvrsti svoj stav prema drugima, izabra on ime Samson.

Otprilike 2 mjeseca kasnije teško oboli stari poglavica i još u posljednji čas mogao mu je katehista politi čelo vodom preporoda, koja je izbavila njegovu dušu iz vlasti sotone. Razumije se, to se *onim drugima* nije svidjelo i smjesta odluče da udare u bubanj u prisutnosti lješine i pred zamjenikom poglavice (ujak i skrbnik još malodobnog Samsona). Mladi je Samson čuo za tu odluku i on je dobro znao *zašto* treba da tutnje bubnjevi. Mlado srce novokrštenika nije moglo podnijeti da sotona prigodom smrti njegovoga oca, koji je umro kao kršćanin, dobije ovo grešno poštovanje. Kao nekoć mali Samson u Evropi, odluči i on, da se hrabro opre đavlu: *Danas se neće plesati!...*

Uz molitvu pratio je slijedećega jutra katehistu na groblje. Preko dana vršio je svoje obične dužnosti, a kad se je predvečer povratio kući, gle, bubnjevi su već bili spremni i baš su pripravljali drvo za noćni ples.

»Što to ima da znači?« upita on svoga ujaka, koji je zamijenjivao poglavicu.

»Ti znaš, večeras će se plesati«, odgovori ovaj.

»Plesati?! Što vam pada na um? *Nipošto!* Moj je otac umro kao kršćanin i kršćanski je pokopan, zato: *Danas se neće plesati!*« odlučno izjavi mladić.

»A tako! dječače, ti se već smatraš budućim poglavicom! Kako se usuđuješ da se usprotiviš volji glavnih plesača?! Ti znaš njihovu osvetu: otrov... ja, tvoj skrbnik velim ti: Danas će se plesati!« Mladić je šutio, zatim je sjeo i mirno promatrao bubnjare. Nato ustade posve mirno, pođe prema njima i iz pojasa trgne svoj mali čelični nož i uz tri kratka udarca potvrdi i ponovi svoje riječi: *Danas se neće plesati!*

Skrbniku zastade riječ... ali i *drugima*, pa i đavolu! Bilo je to prvi puta, nakon mnogo mnogo godina, da se na ovakovu večer prilikom poglavičine smrti... *nije plesalo*.

O kako smo sretni! Stigli su nam katekizmi!

Da sam vrag.

Ovim čudnovatim riječima započeo je svoju korizmenu propovijed neki glasoviti propovjednik: »Da sam vrag ne bih vas zavađao na otimačinu i umorstvo, na preljub i mržnju proti Bogu... Ne! Da sam vrag, turio bih vam u ruke nevaljale spise, protuvjerske novine, zle knjige... Da sam vrag, povukao bih Vas u pakao zlom pokvarenom štampom!«

Svijesni smo si manje više velike pogibelji, koja prijeti našim prosvijetljenim zemljama po zloj štampi. Ali kako može zla štampa škoditi divljoj zemlji gdje stanovici ne znaju ni čitati ni pisati?

Današnja Afrika nije više ona Afrika od prije 30 godina. Narodi Afrike hoće nasljedovati bijeloga čovjeka: hoće škole, hoće učiti, da mogu svoje znanje iskoristiti u praktičnom životu. Ne može li misionar svojim novoobraćenicima, koji su žedni nauke, pružiti dobrih spisa, tada dolazi neprijatelj i sije drač: zle knjige, nevaljale spise, letake itd.

Službenica Božja Marija Terezija Ledóchowska, koja je god. 1922. sveto preminula, svojim pronicavim pogledom unaprijed je vidjela ovu pogibelj, pa je utemeljila *»Djelo afričke štampe«* za tisak knjiga na crnačkom jeziku. Družba sv. Petra Klavera raspačala je po afričkim misijama preko dva milijuna knjiga na 124 razna afrička narječja, ponajviše katekizama, biblijskih povijesti, molitvenikâ, školskih knjigâ. Po svjedočanstvu mnogih misijskih biskupa i misionara ove su knjige posijale neizmjerno mnogo dobra.

Velik je to broj: dva milijuna katoličkih knjigâ; ali što je to za zemlju od kojih 150 milijuna dušâ?... O, pribavite barem jednomu od mnogih crnčićâ, koji toliko čekaju, makar jednu katoličku knjigu, koja će ga pratiti poput vjerna prijatelja cijelom njegovom zemljom. Time ćete posebno obradovati službenicu Božju Mariju Tereziju, jer je to njezina posljednja ustanova.

Crnački kućni Bog i ostali manji Fetiši.

Vidi Klaverov kalendar 1939. i 1940.

N g o m b o je fetiš koji se razlikuje od prijašnjih. Njegova je svrha da brani i štiti obitelj. U Africi kao i posvuda, ima obitelji, kod kojih izgleda da ih kakva nesreća prati na svakom koraku. Što se u kršćanskim zemljama smatra kao pripuštenje Božje Providnosti, pogani to drže za zlobu ljudi ili zlih duhova. Da se zaštite od ovakovih nesreća, pogani misle da je jedini spas kućni fetiš. Jednome sine ova misao, a drugi odmah zajednički prihvate i dogovore se kako da ga načine.

I za ovaj fetiš treba žrtvovati ljudski život i to baš iz dotične obitelji. To je uvjet za ovu »moćnu zaštitu«, a zatim treba poći u šumu da izaberu drvo iz kojega će ga načiniti. Za vidljivu i pravu oznaku drveta, mora jedan od njih imenovati osobu koja mora umrijeti.

Čudnovato! Svi znadu da fetiš zahtijeva žrtvu i da ta žrtva mora biti član obitelji, — dakle jedan od onih koji su pristali, da se uspostavi novi fetiš — pa ipak nitko se ne žaca. Svatko je uvjeren da čini svoju dužnost i kao da svaki ovdje dodaje: Spreman sam!

Crncu baš nije mnogo stalo do života i kad se radi o priugotavljanju novoga fetiša, lako mu se može rastumačiti, da najveće i nadčovječno biće »Nzambi« zahtijeva njegov život i on se dobrovoljno pokori...

Ovo nam jasno dokazuje da i kod ovih divljaka postoji neka vjera u n a d n a r a v n o, te ako ustreba, rado umiru za svoje bogove!

Iza dogovora cijela obitelj odmah pođe u šumu, gdje potraže drvo. Svi se poredaju unaokolo i razgovaraju o koječemu, dok se najednom označena žrtva iznenada uzdigne i nadnaravnom snagom — t. j. obuzeta i tjerana od sotone — jakom rukom obara drvo, čiji je pad ujedno i znak njegove smrti. I doista! Jedva je drvo oboreno, kad nesretnika spopadne neka tajinstvena bolest, koja ga u očima njegovih rođaka prikaže poput mučenika. Cijela obitelj prisustvuje njegovoj smrti i pogrebu, te mu prema običaju plaćaju danak često neiskrenim suzama.

Kad je zatim već izrezan kip novog kućnog boga, slijedi novi obred posvete vračara. To je i opet član obitelji, koji će imati brigu da bdije nad fetišem, a za vrijeme ove sjednice zavlada ili uđe duh u novoga boga.

Odsada obitelj ima m o ć n o g a z a š t i t n i k a a ime mu je N g o m b o. Čim se koji član obitelji razboli ili ga zadesi koja druga nesreća, odmah se svi utiču njegovoj zaštiti. Glava kuće zakuca na okrugli šuplji dio fetiša i zaista nestane zla iz obitelji. Ali teško onomu koji je naškodio nastradalomu, jer Ngombo je

zloban i kažnjava teško. On pograbi svoju žrtvu za glavu i tjera ga do ludila! Ovako ih uči njihova poganska vjera koja ne dopušta dvojbe.

Ostali manji fetiši kao: V u n c i - u c i n g a, N d u đ a od neznatne su važnosti i njihovo je uspostavljanje jednostavnije. Tko želi imati ovakav fetiš načini si njegov kip i odnese ga vračaru, koji ga uz plaću »blagoslovi« već u koju svrhu tko želi. Ova je svrha ponajviše zaštita od raznih nepogodâ. Uz N d u d a se veže još neka čudna vjera. Ovaj je fetiš snabdjeven s jednom ili više malenih cjevčica, koje crnac smatra kao neke puške. I kadagod

Crnačke vračare

netko učini koju nepravdu njegovu štićeniku, ove se puške ispražnjuju!

Neki bivši veliki vračar, koji se je ostavio svojih vračarija, uvjeravao me je, da je to istina i da je on glavom po bijelom danu dva puta bio svjedokom ovakovih slučajeva! Komu je udarac namijenjen, taj je pogođen i odmah oboli.

Fetiš K o n g o sličan je afričkoj metli iz bodljikave žutilovke. Kosu ima od žila palminog lišća i crnci vjeruju, da se ove kose sagibaju unatrag svakiput kada se tko približi njegovom gazdi sa zlom namjerom. Ako se krivac još pravodobno povuče sve je u redu, ali ako ustraje u zloj namjeri mora skupo platiti svoju drskost. Naime, čim se približi fetiš ga pogodi i on postane skroz reumatičan!

N d u b i je tek ostatak kumira. Čim koji fetiš izgubi sredstvo svoje posvete, postaje »uklet«.

Kako može prestati da bude fetiš i kako izgubi svoju moć? To se ne može dogoditi nikakovim obredom, jer što je vračar jednom »blagoslovio« ne može više nitko prokleti. Fetiš gubi svoju moć samo kad mu je gazda umro bez nasljednika ili nekoga kojemu je otkrio svoju tajnu.

U tom je slučaju onda fetiš posve napušten i nitko ga više ne dira, dok nije posve izgubio svoje posvećenje! Kad je tijekom vremena i ovo uništeno, fetiš je onda samo kao obični komad drveta; a ako mu je slučajno još ostalo ime, to ono samo potsjeća na njegovo prijašnje značenje.

*

Ovo strašno praznovjerje siromašnih pogana živo nam predočuje prevažnu potrebu misijskoga rada; nesamo onog izravnoga, kojemu su dorasle samo od Boga posebno zvane junačke, požrtvovne duše katoličkih misionara i misionarki, nego i misijski rad u zaleđu. Upravo ovaj rad u zaleđu treba da omogući onim prvima da se što uspješnije posvete duhovnoj pastvi, da privedu ove lutajuće ovčice u pravo stado Kristovo.

I svaki poganin mora odmah iza smrti pred Božji sud. Vječni Sudac izreći će neopoziv sud i to će značiti: nebo ili pakao.

Sve blago svijeta ne premašuje vrijednost neumrle duše j e d n o g a poganina. Zato mi kršćani koji smo si svijesni ove istine, ne smijemo biti ravnodušni prema misijskome apostolatu i svatko po mogućnosti neka pomogne žrtvom, darom i dnevnom molitvom.

Preko vode na rukama Crnaca

Dobro otpremljen.

U mnogim krajevima Afrike razne nekatoličke sekte priređuju našim vjerovjesnicima najveće poteškoće i podmeću njihovu djelovanju mnogo zapreka. Jednom su poslali protestanti s Gornjeg Nigera jednog svojeg privrženika u Evropu, da o njihovu trošku uči liječništvo punih pet godina i da se onda opet vrati u Afriku.

Njihova je namjera bila konkurirati vlč. Ocu Kokardu (Coquard), koji je svojim velikim liječničkim znanjem činio mnogo dobra među crncima cijeloga opsežnoga područja Nigera.

Nedavno dakle povratio se ovaj Eskulapov učenik iz Evrope i njegovi su »majstori« zamolili za audijenciju

kod Akškog kralja, koji je vrlo sklon našem vlč. Ocu Kokardu. Svoga su štićenika predstavili kralju ovim riječima:

»Gledaj ovog velikog čovjeka!«

»Vidim, da je uistinu vrlo dugačak!« odvrati kralj hladno.

»On je veliki liječnik!«

»Ja nisam bolestan!«

»On je liječnik-čudotvorac, nanovo je oživio jedno dijete, koje je već dva dana bilo mrtvo.«

»O, velikog li sveca!« narugao se kralj.

»On je učinio već velike stvari u Africi, prije nego je išao u Evropu, da pet godina uči liječništvo!«

»Vrlo dobro, ali je li može liječiti kao što može otac Kokard?«

»Naravski, zašto ne?!« upade sam liječnik-čudotvorac.

»A hoće li bolesnici dolaziti i k novom medicinaru kao k njemu?«

»Bez dvojbe, ali« rekoše odaslanici, »on još nema bolnice, kao onaj.« (Kralj je iz privrženosti i zahvalnosti pomogao Ocu Kokardu sagraditi bolnicu, koja je otvorena zadnje godine.) Kralj opazi njihovu namjeru i odvrati srdito:

»Naš otac Kokard najprije radi i dokaže svoju sposobnost, prije nego li moli za potporu.«

»A ja ću liječiti posve besplatno« izjavi oholo liječnik-čudotvorac.

»Vrlo dobro« odvrati kralj, »radi tako da svi budu zadovoljni s tobom. Što se mene tiče, ja već imam svog tjelesnoga liječnika. Možda kada Otac Kokard više ne bude živ, da ću potražiti svoj spas kod tebe, ali predbježno ostaje on moj liječnik, a ni mrtve ne treba pokapati još za života!«

Nato kralj okrene leđa liječniku-čudotvorcu i njegovim poštovanim odvjetnicima, kojima ne preostade drugo, nego da odu pokunjeni i bez ikakova uspjeha.

Za zavist i zlobu — platit ćeš globu!

Tat do smrti

Zabilježio Otac Ivan Devalle, misionar Konsolate.

Mršavoga dugonju svi su zvali samo »Moici«, što znači tat. Naslov, iako kratak, sadržavao je njegovo cjelokupno zanimanje, njegov najdraži dnevni posao, čiji se djelokrug protezao nadaleko. Njegov rad nosio ga stalno od jednoga kraja zemlje na drugi: s krumpirova polja na polje žita dure, sa ceste u šumu, sa sela na varoški sajam, gdje je bilo mnogo ljudi i mnogo stvari, a svraćao bi se i u tihe kolibe, kad bi ljudi bili otsutni gdjegod pri poslu. Nije si priuštio mira ni danju ni noću; da, baš po noći »radio« je najmarljivije.

Moici je nosio šešir, koji jamačno nije bio kupljen za njega. »Njegove« dobre cipele zacijelo bi odale vlasnika, kad bi znale govoriti. O kaputu i hlačama šaptali su zli jezici, da su poklon upravitelja zatvora, pod čijom je zaštitom Moici sproveo mali odmor. Usprkos svega toga Moici je uvijek prijazan prema misionaru. Koliko god bi ga puta susreo, vazda bi prijazno skinuo šešir i nazivao se njegovim prijateljem. On nije bio stranac na misiji. Ako ga tamo nitko nije vidio po danu, to je sigurno bio tamo po noći. O tome malo jasnije:

Moici je bio na misiji da pomogne pčelama. Sirote životinjice bile su premalene, da potroše med, što su ga sakupile u košnicu koju su im pripravili prijazni Oci. Ali nezahvalne pčelice bile su jadnoga Moici tako izbole, da mu je čitavo tijelo strašno oteklo. Drugi posjet na misiji bio je, da oslobodi zvono dugačkoga užeta, što je bez potrebe visjelo tamo, dok bi njemu bilo učinilo mnogo korisnih usluga.

Eto vidite da njegovo shvaćanje nije imalo skrupula, a što je on mogao zato, što drugi nijesu tako mislili kao on! Držali ljudi o njemu što im drago, on se sam smatrao poštenjakom.

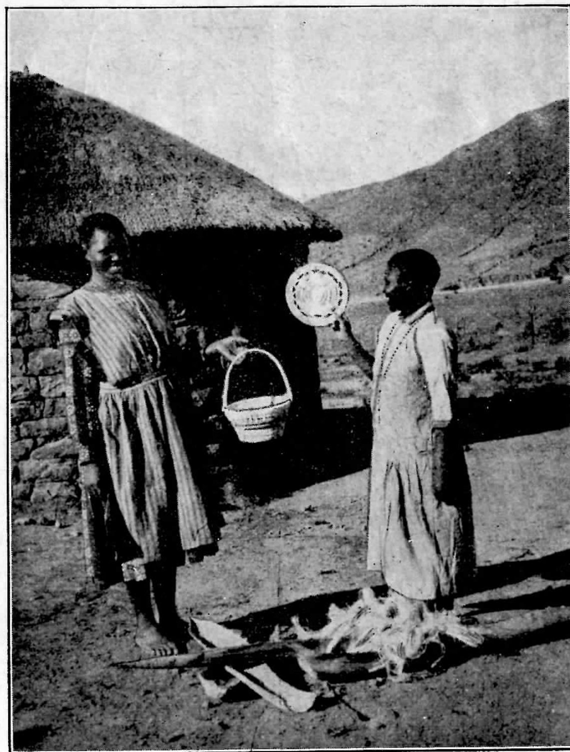
Već dugo nijesu Moicia vidjeli da obilazi zemljom. Je li našao drugi, unosniji »posao«? Ili je razmišljao, da sa svojim pronalazačkim umom otkrije novu vrstu... oduzimanja?

Nešto je moralo biti. I Otac misionar, koji se vrlo zanimao za njega, pošalje k njemu jednoga prijatelja, da vidi što je s njim. Moici je bio bolestan, i kako je izgledalo teško bolestan. Zatvorio se u svoju kolibu kao u tvrđavu, pa nije nikoga pustio da uniđe.

Ipak ne možemo pustiti siromašnog čovjeka da tako umre, mislio je Otac. Ja ću ga pohoditi, nadam se, da će me primiti, jer je uvijek izjavljivao, da sam mu ja najbolji prijatelj.

Otac ode onamo. Kao prvi i jedini bude pušten u kolibu, u kojoj je izgledalo sve kao u kakvoj zalagaonici. Tu su ležale različite »izgubljene« stvari u velikom neredu.

Niti prijateljstva usko su povezale obojicu, dok su se živahno zabavljali. Siromašni Moici! Oskudijevao je društvom i razonodom

A gle, kako je moje lijepo spleteno!

u uskoj bezračnoj kolibi, on, koji je bio navikao, da vazda obilazi otvorena polja.

To nije bio jedini Očev posjet. Išao je višeput onamo. Bolesnik ga je sâm za to molio, a uz pomoć čovjeka Božjega otvori mu se posve drugi vidokrug. Topla zraka milosti prodre u njegovo srce, što je bilo dosad puno tame.

Što je svjetlije bivalo u njegovoj duši, to je više slabila tjelesna snaga. Život mu je naličio samo plamečku, koji tinja i koji je mogao svaki čas da se ugasi.

Bilo je vrijeme, da se podijeli sv. krst. Moici je sâm molio za to i sâm si izabrao ime.

»Oče, ja bih se rado zvao kao tat, o kojem si mi jučer pripovijedao, koji je umirući imao sućuti sa Spasiteljem i Njega molio za oproštenje.«

Moici je zbilja kršten na ime Dizma, a poslije nekoliko dana preminu.

Zacijelo biste rado znali, što je s množinom stvari, koje su bile ukrađene. Dizma se i za to pobrinuo. On je svoje poslove tako udesio i Oca misionara odredio da izvrši njegovu zadnju volju i kazivao mu dugi red imena i stvari da se podijele (ili pravilnije: da se povrate). Misiji je opredijelio — pogodite šta! — uže za zvono.

Nakon dugoga života krađe i otimačine, bio mu je i zadnji čin krađa. Sjajnim dohvatom, za koji bi mu svi htjeli zaviđati, ukrao si je i nebo!

Roditelji prijatelji, čujte.

Pretplatite Vašu djecu ili unučad ili kumčad ili koje siromašno dijete, koje inače u svojem oskudnom životarenju i ne zna za radost, na lijepi misijski časopis za mladež: »C R N Č E«
Sa svojim raznolikim misijskim slikama, sa zabavnim i poučnim člancima i istinskim pripovijestima iz života malog crnačkoga svijeta, »C r n č e« pruža uvijek nove radosti mladim srcima, potiče ih na dobro, budi u njima razumijevanje i ljubav za misije a što je još važnije razvija u njima pravu, nesebičnu ljubav prema bližnjemu.

Eto, koliko dobro možete postići malom g o d i š n j o m pretplatom od 7.— d i n a r a. Naručite »Crnče« kod Družbe sv. Petra Klavera, Zagreb, Draškovićeva 12.

Svijetle zračice iz ureda Družbe sv. Petra Klavera.

Mlađi čovjek uniđe čvrstim korakom i s vidljivom radosti stavlja na stol jedan komad novca za drugim u razne svrhe. Na veselo začuđenje uprave reče sjajući se od sreće: »Znate ja sam siromašni upravljač tramvaja i oženjen. Od svoje plaće ne bih mogao dati, jer je trebam za obitelj, ali sam srećom dobio na »lutriji« pa rekoh: »Sad sam nešto dobio od dragoga Boga, sada ću dati siromašnim misionarima. Dobijem li opet, dobit ćete opet i vi. Neka dragi Bog blagoslovi!« Reče i odmah nestade.

Neka dobra boležljiva starica u Zagrebu, nakanila je da poslije smrti ostavi siromašnim afričkim misijama oveću svotu, da si tako osigura molitve vlč. misionara i njihovih bezbrojnih štićenika. Kad najednom ona si pomisli: »A zašto si ne bih odmah osigurala ove dobre molitve?« i ovo je potakne tako, da je odmah s veseljem poslala obećanu svotu.

*

Kako će dragi Bog obilno nagraditi ovo veledušje — jer On se ne daje natkriliti u veledušju — i sigurno je, da će zahvalne molitve misionarâ i naše Družbe, privući s neba posebne milosti na ove plemenite duše i na sva njihova poduzeća a uz to ih čeka s t o s t r u k a plaća u blaženoj vječnosti.

Kolikom požrtvovnošću revnuju mnoge plemenite duše od vlč. klera! Unatoč preobilna posla i slaboga zdravlja oni još nađu vremena za prijevod misionarskih pisama iz raznih drugih jezika, za sakupljanje novih pretplatnika i milodara od drugih osoba!

Zatim naše dobre Časne Sestre, osobito »Službenice milosrđa« kolikim marom i požrtvovnošću potiču svoje mališe na ljubav, rad i žrtvice za siromašne misije.

I mnoge druge dobre duše slaboga zdravlja, posve siromašnih prilika i preobilnog posla, znadu sakupljati za siromašne misije; unatoč klevetanja zlih jezika one uspiju sakupiti novih članova za Misni savez, nove pretplatnike za misijske časopise i uz nemale žrtve raspačavaju kalendar i letake.

O krsni darovi!

O, kako su nam dobro došli krsni darovi, koje ste nam poslali! Imamo ovdje još hiljade i hiljade crnčića, koje bi htjeli pokrstiti, da Božanskom Spasitelju utažimo žeđ za dušama. Kad bi se još više naše braće u domovini odrekli koje malenkosti, da je daruju za dragoga Boga! Bilo bi to najbolje sredstvo, da se obogate milostima! (Iz pisma misijskoga biskupa.)

Imate li već koje crno kumče? Priredite si sami malo veselja i dajte pokrstiti koje dijete ili odrasle na vaše vlastito ili na ime kojeg sveca ili svetice, koje osobito štujete. Krsni dar iznaša 100 dinara.

Dobar tek, dragi crnčići!

Afrička rječitost.

Prva umjetnost što se razvila kod svih naroda jest rječitost ili govorništvo. I Crnci imaju također svoju govorničku i uvjerljivu vještinu, kako nam to potvrđuje slijedeći događaj. Početkom mjeseca nalazio sam se u misijskoj postaji »Sv. Josip« da bi odredio i izgradio mjesto za groblje. Bilo je dosta za krčiti, poravnati tlo, ograditi živom ogradom i t. d. U središtu sam postavio križ. Nakon nekoliko dana blagoslovio sam prvi grob i sahranio u nj neku siromašnu crnicu.

Svijet se već počeo razilaziti s groblja, kad odjednom Gelazije zaustavi pred grobljanskim vratima sve prisutne, uspe se na neku granitnu stijenu i otpoče svoju... propovijed.

»Moji sinci, dobro smo radili, groblje je prostrano, čisto i lijepo. Sami vidite, da u njem niste ostavili ni jednu travčicu, niti jedan korijen. Ovamo ćemo svi jednom doći na svoj zadnji počinak, razumijte me, svi mi! Vaše poglavice, vi, vaše žene i djeca, svi ćemo unići s ove strane i svi ćemo proći pokraj ovoga križa u istom stanju, jer smo svi mi, veliki i mali, djeca Božja i učenici našeg dragog Spasitelja Isusa Krista. Čujte me svi, a vi žene umirite svoju dječicu.

Svi ćemo amo doći na počinak, no samo na počinak. Naše će tijelo ovdje počivati pod hladovinom palma, što ste ih zasadili, no naša duša ne će počivati. Ona će poći Gospodu da primi svoju nagradu. Dok će se naša duša nalaziti pokraj Gospodina, tijelo će naše ovdje počivati ispruženo na hasuri sve do dana općeg suda. Tada ćemo se svi probuditi na prvi glas pijevca. Dà, pijevci će biti anđeli nebeski sa trubljama većim od slonovskih zuba. Oni će zatrubiti, a mi ćemo se svi dići: dobri i zločesti. Mi, dobri, prepoznat ćemo se međusobno i poći ćemo svi pred vječni sud.

Ja ću biti vaš vođa i svi ćemo ići poput vojnika u savršenom redu, svaki će poglavica voditi svoje ljude, svakog će čovjeka slijediti njegova žena, svaka će majka biti opkoljena svojom dječicom i nitko ne će uzmanjkati. Svi ćemo bez straha poći na sud, uvjereni, da će se naša duša naći među dobrima koji će svi poći k dragome Bogu, a ne među zločeste koji će u kuću sotone.

U onaj će se dan vidjeti kako mnogi izlaze s raznih strana ovih brda i sa obala velikog jezera. Mnogi će sakriti svoje lice rukama, vičući: kva, kva, kako to viču žabe iz svojih kaljuža.

Ovi će uzdisati i žaliti što nijesu htjeli vjerovati u pravoga Boga, što nijesu držali Njegove sv. zapovijedi i što nijesu htjeli primiti sv. krštenje. Dà, dà, oni će vikati, kva — poput žaba krastača...«

U taj čas govornik opazi jednog jogunastog i tvrdoglavog čovjeka kako prolazi pored njih u stanovitoj udaljenosti i koji nije htio prisustvovati i saslušati ovaj govor. »Također i ti, reče Gelazije, čuj dobro: kva, kva, kva! Nauči već sada pjesmu: Kva, kva! ako se ne obratiš na vrijeme i ti ćeš pjevati tu pjesmu kroz cijelu vječnost... Jest, jest, tako će to biti!...«

Govor je bio saslušan i popraćen burnim pljeskom sa strane svih pažljivih slušalaca. *(Iz misijske budilice.)*

Pomozite katehistima u misijama!

Katehista je tako rekuć kanal po kojemu njegovi sunarodnjaci dobivaju veliki i prvi dar Božji, svetu vjeru. Ja si ne bih mogao predstaviti misiju bez katehista i redovito o broju dobrih katehista ovisi napredak misije. Otac *Bouma*, misionar na Gornjem Nilu.

Prištedimo koji darak za dobre crnačke katehiste, ove ruke pomoćnice naših misionara. Godišnje uzdržavanje jednog crnačkog katehiste iznaša 600 dinara, ali svaki darak u ovu prevažnu svrhu, prima sa zahvalnošću *Družba Sv. Petra Klavera.*

Uljudnost na Madagaskaru.

Priopćuje vlč. Otac Engelvin, lazarist.

Kod crnaca na Madagaskaru vrijedi često više način, kako se daje nego li sam dar. Evropljani se čude njihovoj zahvali. — Pružiš li Malgašu dar, pa bio još kako malen, koji novčić ili voće, prima ga uvijek s obje ruke. Tada ga podigne uvis i duboko se nakloni izražujući hvalu i blagoslov.

Kad naš Malgaš mora proći mimo koje visoke ličnosti kojega stranca, ispričat će se najprije: »Aza fadi!« — »Oprostite!« Prolazeći mirno duboko se nakloni.

Hoće li primiti posjetnika, neće pustiti da najprije uniđe gost, nego sâm najprije uniđe a onda zove gosta: »Uniđite, uniđite, uniđite, gospodine!«

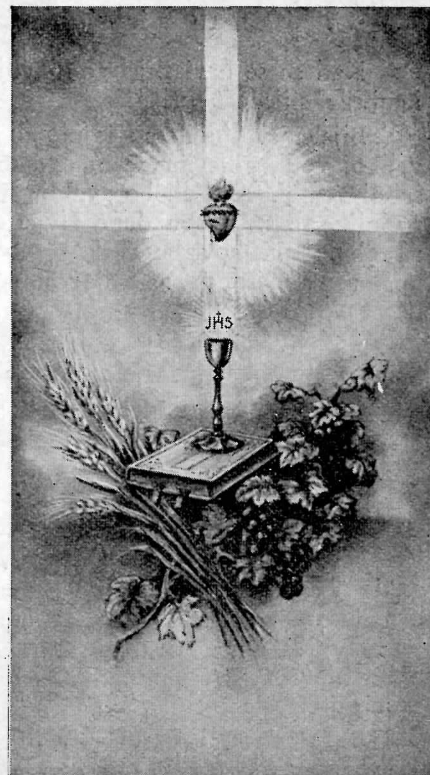
Dođe li posjet, dok je porodica kod jela, molit će ga usrdno da založi.

Treba samo da uzme malo iz zdjele, odakle svi uzimaju kuhanu rižu. A ako onda ima još i mesa ili ribe, to je onda kao na svetak!

Žene jedu posebno, muževi opet na svojoj strani. Taj običaj drži još većina poganskih naroda.

Lijepi su to i časni običaji, koji pomalo iščezavaju, jer previše poprimaju evropske običaje.

Najveće naše blago jest:
ŽRTVA ISUSOVA
ili
SVETA MISA
Jeste li Vi i Vaši mili, živi i pokojni, već upisani u
MISNI SAVEZ ZA AFRIKU?

Ako još niste, upišite se odmah, sebe i sve svoje mile, da postanete dionikom od

300 svetih Misa godišnje,

koje Družba sv. Petra Klavera daje čitati za sve članove. Tko se je još za života upisao, ostaje dionikom ovog neizmjernog duhovnog blaga i poslije smrti. Članarina je jednom za uvijek 5 dinara po osobi. Svaki član dobije lijepu sliku upisnicu. Obratite se na naslov: *Družba sv. Petra Klavera, Zagreb, Draškovićeva 12.*

Zašto bijelci nijesu crni.

Kad su se prvi Bijelci pojavili na Kongu, urođenici izmisliše slijedeću priču:

Bijelci su ljudi kao i mi, ali oni obično stanuju u velikoj vodi, gdje imade mnogo soli, dok mi živimo na suhoj zemlji. Kad ih boravak u vodi umori, oni izađu napolje, ali ne mogu dugo živjeti izvan tekućine, a da ne obole. Njihov boravak u vodi čini njihovu kožu bijelom; a našu sunce čini crnom.

Čini se, da lješina utopljenog crnca — kada se pojavi na površinu vode — izgubi svoju crnu boju — i koža postane kao u Bijelca.

Ovo je po svoj prilici dalo povoda gornjem čudnom tumačenju.

Gledaj povrh sebe i oko sebe!

Nad tobom je beskrajna ljubav Božja, koja te je pozvala k pravoj vjeri. Okolo tebe, gle, milijuni, koji nemaju ove velike sreće i još ne poznavaju Boga... Zatim vidiš mnoge druge, koji se trude požrtvovnom ljubavi prema ovim milijunima, da im donesu ovo neprocjenjivo blago.

A što da ti pomogne do ovog zahvalnog pogleda prema gore, do ovoga pogleda samilosti okolo tebe, do pogleda na udivljenja vrijedne apostole naših dana, na njihove boli i radosti? Kako ćeš ukratko upoznati razvoj i širenje kraljevstva Božjeg u žarkoj Africi?

Čitanjem misijskoga časopisa:

»JEKA IZ AFRIKE«

izlazi mjesečno u raznim evropskim jezicima. U hrvatskom i slovenskom jeziku stoji samo *10.— dinara za cijelu godinu,* a u drugim evropskim jezicima stoji 15—20.— din. godišnje.

Praznovjerje i stari poganski običaji u Sudanu

Crnci imadu uopće posebno shvaćanje o smrti čovjeka. Oni vele: Mi bi bili besmrtni, kad ne bi imali nevidljivih neprijatelja. Čas ostave oni svoje vlastito tijelo i njihova duša postane opasna našoj duši; čas opet progutamo mi sami sebe i tako uništimo svoj život.

Zato u mnogim krajevima Afrike ne propuste crnci pohoditi mrtvaca; prema tome, kako izgleda utroba, srce i jetra razabiru oni, je li se pokojnik sâm progutao ili mu je tko drugi naškodio! Ako se sâm progutao, onda ga odmah pokopaju. Ali često vjeruju pogani, da je pokojnik postao žrtvom zloga duha. Tada počinje beskrajno bajanje; obdržavaju noćne svečanosti na čast fetiša (krivih bogova); čarobnjaci jedu tajnovite biljke koje imadu opojno djelovanje i po kojima dobivaju dar vidovitosti; njihova proročanstva prati mnoštvo ljudi jednoličnim pjevom po taktu. Bubanj »tâmtam« ozvanja nadaleko i traje tako dugo, dok čarobnjak ne imenuje one, koji se moraju podvrći kušanju otrova »mbundu«. Ako čarobnjak po tome otkrije krivca pokojnikova, rodbina ga ščepa (krivca) te ga uz užasne muke živa spali.

Sakupljajte marke.

Pomoć koju veliki i mali mogu pružiti misijama. Mnogi još ne znaju, da mogu potpomagati misije također s rabljenim markama. I ovdje vrijedi: »Od mnogo kapljica nastaje potok«.

Da ove rabljene marke budu zaista od kakve koristi, moraju imati posve neoštećene zupčiće. Zato je najbolje da se škarama izrežu zajedno s rubom papira otprilike 1 cm. unaokolo. Marke ne treba sortirati i ne treba ih vezati u svežnjiće. Mogu se slati kao »tiskanica« u kutijici ili papirnatoj vrećici na Družbu sv. Petra Klavera za afričke misije, Zagreb, Draškovićeva 12.

Otkako mi je Isus dao razumjeti da će mi dati duše PO KRIŽU, što sam više križeva susretala, to je većma rasla moja privlačivost za trpljenje.

Sv. Tereza Dj. Isusa.

Praznovjerje crnačkog plemena Ndogo.

Pripovijeda vlč. misionar iz Bahr el Ghazala.

Nekojim crnačkim plemenima ide još danas kao i nekim tako zvanim vrlo naprednim Evropljanima, koji se nakon 20 vjekova kršćanskog napretka skoro onesvijeste od straha pred jednim crnim paukom ili pred brojem 13 ili sličnim »neugodnim« pojavama. Isto tako ozbiljna stvar za naše crnačke pogane jest »mrki pogled« ili što drugo. Evo vam nekoliko dokaza:

Crnačka astronomija.

Sunce i mjesec zakleti su neprijatelji i zato svako ide svojim putem, a da se nikada ne susretnu. Na sreću je tako, jer bi inače nastao strašan sukob koji bi porušio cijeli svijet. (Tako umuju naši dragi crnci!)

O *pomrčini* sunca ili mjeseca ne znaju što da misle; užasno ga se plaše i nazivaju ga: *»čudnovata, nerazumljiva stvar«*. U sjevernom Sudanu vrlo je rašireno neko praznovjerje, po kojemu se govori o nekom *orijaškom pijetlu*, koji nastoji da proguta mjesec. Zato prave upravo đavolsku buku da bi ga zaplašili i ne prestaju urlikati, dok se mjesec opet ne pokaže..., *spašen njihovom pomoći* iz smrtonosnih ralja ove orijaške životinje!

Sunce putuje po danu sa istoka na zapad a po noći nakon kratkog odmora iza dnevnoga napora, opet se vraća istim putem prema istoku, hodajući nečujno po vrhovima šumskoga drveća. Tko bi ga nesrećom slučajno sreo, ostao bi na mjestu mrtav!

Munja je ogromna životinja neodređena oblika, živi u oblacima i drži u ruci sjekiru kojom bije nesretne smrtnike. Zato crnci za vrijeme kiše brižno pospreme svoje sjekire u kolibe.

Dùga je također neka opaka životinja i kad se dogodi da se dotakne zemlje, znađe da usmrti bezbroj ljudi i da razruši čitavi kraj. Pred nekoliko godina dogodilo se, da se dùga spustila sve do zemlje na veliki užas cijeloga pučanstva. Poglavica Mboro izašao je onda odvažno iz kuće i ispalio nekoliko hitaca iz svoje puške, našto je bio prozvan »spasiteljem domovine«. Došao je također na misiju, da čuje barem koji usrdni »hvala« što ih je on glavom spasio! Ali namjesto toga — o ljudske nezahvalnosti! — bijeli su ljudi uvijek tako čudni: nijesu našli baš nijedne u ime hvale!

Ali ne misle ovako samo plemena Ndogo i Golo. U »Službenom dnevniku« ovoga okružja nalazimo zgodno pripovijedanu zanimljivu zgodicu, koja se dogodila u Avilu, među plemenom Denka, kojih 150 km od Vau.

U lipnju 1937.: »Iz Avila smo čuli da se jedan mladi redar imao da upusti u borbu na život ili smrt sa — dùgom! Zadavši joj pet udaraca siromašak uze put pod noge i u trčanju izgubi svoju bajunetu!«

Iz ovoga razabiremo da je pobijedila *»dùga«!*

Iz »La Nigrizia«.

POTPUNI OPROSTI

koje mogu dobiti svi članovi Družbe sv. Petra Klavera (pod običnim uvjetima):

Na dan primitka.
Na čas smrti.
6. siječnja: Sv. Tri Kralja.
2. veljače: Svijećnica.
24. veljače: Sv. Matija, apostol.
3. travnja: Sv. Benedikt Filadelfski (Crnac).
26. travnja: Majka dobrog savjeta.
29. travnja: Sv. Petar mučenik (dan osnutka).
1. svibnja: Sv. Filip i Jakov, apostoli.
5. lipnja: Duhovi.
11. lipnja: Sv. Barnaba, apostol.
29. lipnja: Sv. Petar i Pavao, apostoli.
1. srpnja: Predragocjena Krv Isusova.
25. srpnja: Sv. Jakov, apostol.
24. kolovoza: Sv. Bartolomej, apostol.
9. rujna: Sv. Petar Klaver, apostol crnaca.
21. rujna: Sv. Matej, apostol i evanđelista.
24. rujna: Majka Božja za otkup sužnjeva.
15. listopada: Sv. Terezija (Vel.).
28. listopada: Sv. Simon i Juda, apostoli.
30. studenoga: Sv. Andrija, apostol.
21. prosinca: Sv. Toma, apostol.
27. prosinca: Sv. Ivan, apostol i evanđelista.

ZA ČLANOVE DJELA »AFRIČKE ŠTAMPE«

još napose:

29. siječnja: Sv. Franjo Saleški.
30. lipnja: Spomen sv. Pavla, apostola.
28. kolovoza: Sv. Augustin, crkveni učitelj.
25. studenoga: Sv. Katarina Aleksandrijska.

Lijepa hvala
za opravice!